

H U N G A R I A N M O N I T O R I N G

1989 Augusztus 2

SZERDA

Ö S S Z E F O G L A L Ó

A háromoldalú politikai tárgyalások zártkörűvé váltak, azonban a megállapodások értelmében minden fél nyilvánosságra hozta véleményét. - Az Ellenzéki Kerekasztal képviselői mai sajtótájékoztatójukon a megállapodások akadályairól szóltak.	82 95
Az MSZMP küldöttségének sajtóértekezlete, - interjú az állóháborúról VARGA Csaba szóvivővel,	95 108
Magyarországról is szó volt az SZKP PB-nak ülésén. NYERS R. és GRÓSZ K. moszkvai látogatása kapcsán hangsúlyozta a testület, hogy a két párt elkötelezte magát a két ország együttműködésének bővítéséről. - Ezen kívül megállapodást kötöttek a második világháborúban elesett magyar katonák emlékének ápolásáról	66 112
Konkrét segítséget egyelőre nem kap M.ország - erre lehet kezdeni a brüsszeli miniszteri tanácskozás befejezése után. Interjú a magyar kormány egyik gazdasági szakértőjével.	96
JÁRAI Zsigmond pénzügyminiszterhelyettes szerint a politikai, gazdasági, és a konvertibilis forint hiánya távoltaartja a nyugati tőkét a m.országi befektetéstől	63
A kormány szakértői csoportja szerint a forintot 1995-ig konvertibilissé teszik - derül ki a FIGYELŐ írásából	97
Az országban néhány napja tapasztalható húshiányt az okozta, hogy a húsipari vállalatok kihasználják a világpiaci konjunktúrát, - de ez nem jelent húshiányt az országban	68 79 85
A Föv.Tanács nyilvánosságra hozta lakásgazdálkodási elképzeléseinek tervezetét. - A bérlakásokban élők felszisszentek, hiszen 100 %-s lakbéremelés is elképzelhető	83 116
A Lakásbérlők Egyesülete tiltakozik a tervek ellen	97
A munkások érdekeinek fokotott figyelembevételést és a tulajdonban való részesedést szorgalmazza az SzDSz és a Munkás Szolidaritás Szakszervezeti Szövetség	118
A győri RÁBA gyár mindaddig nem hajlandó megállapodást kötni a General Motors szem.augtó mtorgyár létesítéséről, ameddig M.országon elvontká a nyereség jórészt	118
Mérei Emlik országgyűlési képviselőt a mecsekei szénbányások volt igazgatóját a választók egy csoportja lemondásra szólította fel.	69
Békés-megyében az MDF és a Kisgazdapárt nagyszénási és gádorosi szervezete úgy szintén Zachiórecz J. országgyűlési képviselőt nem tartja feladatára alkalmasnak,	84 117
Ki tépte le a Kisgazdapárt plakátját egy békési faluban? - mindenesetre a kiragasztót veréssel fenyegették	70

(folytatás a következő oldalon)

A Vállalkozók Orszg. Szövetségének elnökségi ülésén ma a parlament tv- közvetítéséről is vitatkozott	85 117
A magyarországi betegek nagyrésze külföldi segítségre szorul	119
Az országban szaporodik az elszegényedettek száma, ám a szociális létesítmények pénzhányában képtelenek megoldani a problémákat	90
Az MDF nemrégiben mérőautóval kifufogógáz ellenőrzést tartott, az akcióhoz a környezetvédelem is csatlakozott	91
LAPSZEMLE: - M.N.: Rubel helyett a dollár lehet a magyar-szovjet kereskedelmi elszámolás i pénznem - A pécsi Zsolnay gyár prémium fizetéséről ír a DÁTUM c. lap. - NÉPSZAVA: Villanások a 89-s munkáskörzetekről	73
Krisna hitűek ma már M.országban is élnek, vallásukat hivatalosan is bejegyezheték. - Sajtókonferencia Budapesten,	72 98
" Egy hivatásos állampolgár" - interjú SOLTI Ottiliával	99
Hirdetés útján az 56-s forradalom amatőr filmjeit keresik megvásárlásra, vagy átmásolásra,	121
Újvidéken eltemették Fehér Ferenc író. GLATZ F. koszorút küldött	123
Interjú Farkas B. asztronautával	121
FALURÁDIÓ:	80

Külpolitika:

- Az új lengyel miniszterelnök programja (112)- (86)
- Még mindig nincs sztrájk törvény-tervezett a SzU-ban (114)
- Katonapolitikai beszámoló Moszkvából (88)

KÜLPOLITIKAI FIGYELŐ: Az 1939-s szovjet-német Molotov-Ribbentrop megállapodásokról	76
--	----

HIRVILÁG - tartalom

- A háromoldalú tárgyalások menetéről tartott Ker. Ellenzék és az MSZMP véleménye (124)
- A magyar kormány nem kér adósságkönnyítést a Nyugattól, csak azt szeretné, ha könnyebben juthatna hitelhez (126)
- Prágában ismét őriztbe vették V. Havelt (128)

Időjárás: 126 old.

1989. augusztus 2.

SZERDA

KOSSUTH_adó

JÓ REGGELT!

6 h 41

Ma felhőátvonulások várhatók, szórványos záporral. Többfelé lesz újabb eső, helyenként zivatar. Folytatódik a hűvös idő. Délután 16 és 21 fok között lesz a hőmérséklet.

REGGELI PÁRBESZÉD

6 h 45

- A politikai, gazdasági biztonság hiánya, a konvertibilis forint hiánya, a tőzsde, a tőkepiac hiánya meg a bürokrácia virágzása tartja távol a nyugati tőkét a nagyobb arányú magyarországi befektetésektől. Ezzel igen elterjedt véleménynek ad hangot mindjárt JÁRAI Zsigmond pénzügyminiszter-helyettes Sipos Zoltán interjújában:

- Szinte minden nap hallunk arról, hogy nyugati tőke bevonására van szükség egyes vállalatok és egyéb gazdálkodó formátumok kialakítására. A tőke, e magántőke nélkül aligha remélhető valószínűleg, hogy növekszik a magyar gazdaság teljesítőképessége. Viszont nem tisztázott eléggé az, hogy mi tenné Magyarországot vonzóbbá a nyugati tőke számára.

JÁRAI: - A mai magyar gazdaságban vannak pozitív és negatív vonások a nyugati tőkések számára. Nagyon szívesen fektetnék be itt a pénzüket azért, mert úgy látják, hogy rengeteg ötlet van Magyarországon, ami nincs kihasználva, az emberekben óriási kezdeményező készség van, s olyan termékeket tudnak főlatalálni, olyan eljárásokat tudnak kidolgozni, amik jól eladhatók, olcsóbbá teszik a termékeket, tehát van kezdeményező készség a magyar gazdaságban. Aztán úgy látják, hogy meglehetősen alulértékelték ma a magyar vállalatokat, tehát olcsón lehet megvenni ezeket a vállalatokat azért, mert részben rossz a vállalatok vezetése, nincs megfelelő piacpolitikája a vállalatnak, nincs megfelelő pénzügyi vezetése a vállalatnak, ezért

a vállalat teljesítő képessége, nyeresége alacsony, tehát ha ezt valaki, megvesz mondjuk egy ilyen vállalatot, átalakítja nagyon gyorsan, kétszeres-háromszoros értéken egy-két év múlva el lehet adni vagy ilyen értékre föl lehet tornázni a vállalatot. Na most, van egy csomó negatívum is, ami viszont elriasztja őket a magyarországi befektetésektől. Az első és a legfontosabb ilyen negatívum, az a biztonság hiánya, politikai és gazdasági biztonságra van szükség ahhoz, hogy valaki hosszú távra befektessen. A gazdasági változások, azok túl gyorsak, nem lehet tudni, hogy mi történik az adórendszerben, mi történik a szabályozókban, mind a politikai, mind a gazdasági változások iránya vonzó a nyugatiak számára, de a gyors változás ténye önmagában bizonytalaná teszi a befektetést. Nagyon elriasztja őket a konvertibilis forint hiánya. Addig, amíg nem lehet szabadon kereskedni, amíg nem lehet a pénzeket szabadon ide-odavinni az országhatáron túl, addig nagyon megfontolja mindenki, hogy idejöjjön. A tőzsde hiánya, a tőkepiac hiánya. Ha valaki egyszer befektet egy pénzt Magyarországon és ezt utána el akarja adni, két év múlva, három élve, ezt a tőkét, akkor erre nem nagyon van lehetősége. Formailag ugyan létezik a tőkepiac, de nincs kereslet az értékpapírok után, tehát nagyon nehéz valójában eladni az értékpapírokat. Nagyon elriasztja a még mindig óriási bürokrácia ezeket a befektetőket, egyszerűen nem értik, hogy miért kell annyi engedélyt szerezni, hogy lehet ezeket az engedélyeket megszerezni, kitől kell az engedélyeket szerezni, kivel kell tárgyalni, mit kell összeszedni. Minden egyszerűsítés és jogszabály ellenére itt irtózatosan bonyolultan megy a komolyabb vegyes vállalatoknak a létrehozása, nem világos, hogy kivel tárgyalhatnak, hogy ki a tulajdonos, nem tudják pontosan, hogy ki adhat el egy gyárat, végigjárják az összes kormányzati szerveket, de túl, a végén sem tudják megállapítani, hogy most akkor kivel is kell tkp. megegyezni és kinek kell fizetni, tehát ez az egész rendezetlen belső helyzet. Amit meg lehet csinálni, az egyrészt a tulajdonosi reform, ahol világossá válik az, hogy kié a gyár és kivel kell tárgyalni, másrészt a vállalkozásoknak a további támogatása. A magyar magánszemélyeknek, vállalatoknak pénzt kell adni ahhoz, hogy ők nyugodtan kezdeményezhessenek üzleteket és bevonhassák ebbe az üzletbe a külföldieket. És pénz nélkül egyébként nem lehet vállalkozni, szóval hiába biztatunk mindenkit, hogy tessék, kezdjenek új üzletekbe, hogyha nincs hozzá megfelelő pénz, akkor ez csak egy jó szándék marad. Le kell építenünk drasztici-

kusan a bürokráciát és meg kell szüntetni minden olyan szabályt, ami feleslegesen korlátozza ezeknek a vállalatoknak az alapítását. Ezt meg lehet csinálni nagyon rövid idő alatt. Ezek a tényezők nemcsak a külföldi befektetőket riasztják el ma, hanem a magyar befektetőket is és szerintem az legalább olyan fontos nekünk.

- Sipos Zoltán JÁRAI Zsigmond pénzügyminiszter-helyettest kérdezte.

-

KRÓNIKA

7 h

- -- A mikrofonnál Pintér Dezső. - Néhány téma a műsor tartalmából.---

Időjárásjelentés.--- Most a nyugati megyékben változóan, másutt erősebb felhős az ég és többfelé esik az eső. Sokfelé fúj élénk, időnként erős, néhol viharos északnyugati szél. Általában 10, 13 fokot mérnek. ---

A nemzetközi élet hírei:

Bejrút: a libanoni szélsőségesek ma reggel 8 óráig adtak haladékat Izraelnek arra, hogy szabadon engedje a Hezbollah egyik vezetőjét. Ellenkező esetben megölik a brit Terry Waite-et, a canterbury érsek megbízottját, aki két éve tűnt el Bejrútban. Egy másik Irán-barát csoport is 48 órával elhalasztotta a fogságában élő amerikai Joseph Cicippio megölését.

Washington: az Egy.Államok diplomáciai úton megüzente Iránnak, hogy őt teszi felelőssé, ha a befolyása alatt álló libanoni szervezetek újabb amerikai túszt ölnek meg.

A Fehér Házban úgy vélik, a SzU közbenjárásának is köszönhető, hogy az amerikai Cicippio fogvatartói meghosszabbították ultimátumukat. Ugyanakkor ismételten rámutatnak, hogy semmi értelme a megtorló lépéseknek, ezért egyelőre politikai eszközökkel keresik a megoldást.

Alexandria: az egyiptomi város kikötőjéből a Földközi tenger felé indult három amerikai hadihajó. A Pentagonban ugyanakkor tagadták, hogy a hajók kifutása összefüggésben lenne a libanoni tús-üggyel.

A Coral Sea nevű repülőgéphordozón 80 bombázó és vadászgép van.

Jeruzsálem: Izrael szükség esetén nem fog habozni és tárgyalás helyett más módszerekkel szabadítja ki Libanonban fogva tartott háromkatonáját. Ezt Shamir miniszterelnök mondta azután, hogy az Irán-barát Hezbollah elutasította a Tel-Aviv által felkínált fogolycserét. Ezzel egyidőben az ENSZ főtitkára New Yorkban fogadta Libanon ügyvivőjét. Úgy tudni, a tús-ügyről tárgyaltak. - Időközben az a szervezet, amelyik megölte Higgins alezredest, cáfolja, hogy Terry Waite meggyilkolásával fenyegetőzött volna. Mint közölték, egy másik csoport használta fel nevüket.

Moszkva: Magyarországról is szó volt az SZKP Pol.Bizottságának ülésén. A testület NYERS Rezső és GRÓSZ Károly moszkvai látogatásával kapcsolatban hangsúlyozta, hogy a két párt elkötelezte magát a szovjet-magyar együttműködés bővítése mellett. Megállapodtak, hogy új megközelítéseket dolgoznak ki a gazdasági együttműködés nehézségeinek leküzdésére. Jegor Ligacsov képviselte az SZKP-t KÁDÁR János temetésén és mint a pol.bizottság megállapította, ez kifejezte a volt magyar pártvezető iránti mély tiszteletet és demonstrálta a szocialista eszmék támogatását.

Prága: Dubcek egykori CS pártvezető a CSKP irányítóihoz írt 9-oldalas levelében védelmébe vette az 1968-as Prágai tavasz idején kidolgozott reformokat.

Az AP amerikai hírügynökség szerint Dubcek a levélben sürgette a CS pártvezetést, hogy kezdjen tárgyalásokat az ellenzéki csoportosulásokkal és állítsa helyre annak a mintegy fél millió embernek a párttagságát, akit 1968-as szerepe miatt zártak ki a pártból.

Még egy prágai jelentés: CS ellenzéki források szerint a rendőrség tegnap rövid időre előállította Vaclav Havelt. Az ellenzéki drámaíró a Pen-klub CS tagozatának újjáélesztését célzó tanácskozásra igyekezett, amikor a rendőrök feltartóztatták. A Pen-klub cseh tagozata 18 évi szünet után újítja fel munkáját. Egyik első akciója az a levél, amelyet Husak államfőnek küldtek és amelyben kegyelmet kérnek Ivan Jirous költő számára. A férfit még tavasszal 16 hónapi börtönbüntetésre ítélték államellenes propaganda miatt.

Hazai témák:

- A csökkenő sertésállomány, a viszonylag magas felvásárlási ár és a jó exportlehetőségek nem kedveznek a belföldi húsellátásnak, válasszolták a kereskedelmi minisztériumban arra a kérdésre, hogy mi okozta az utóbbi napokban néhányhelyütt tapasztalható húshiányt. A húsipari vállalatok kihatárnálják a világpiaci konjunktúrát, külföldön értékesítik a tökehúst. Erre több vállalatot még az is kényszerít, hogy világbanki hiteleket vettek föl és a törlesztő részletek dollárfedezetét mindenképpen ki kell termelniük.

Húshiány lényegében csak Somogy megyében tapasztalható, a Kaposvári Húskombinát ui. nem tudja maradéktalanul kielégíteni az igényeket. Az ország más megyéiben és a fővárosban általában zavartalan az ellátás, ám a húsipari vállalatoknak sehol sincsenek feleslegeik. Hogy a későbbiekben ne alakuljon ki országos húshiány, a kereskedelmi minisztérium és a mezőgazdasági és élelmiszerügyi minisztérium tárgyalásokat kezdett a belföldi ellátás javításának, ill. szinten tartásának lehetőségeiről. A két tárca illetékesei egyetértének abban, hogy a hazai igényeket mindenféleképpen ki kell elégíteni, ha szükséges, akár az export rovására is.

-

- MÉREI Emil országgyűlési képviselőt, a Mecseki Szénbányák nyugalmazott vezérigazgatóját még a nyár elején a választók egy csoportja föl szólította, hogy mondjon le mandátumáról. A vádák komolyak, az indulatok hevesek, a tisztázás még várat magára. Belénassy Csaba foglalja össze a történeteket:

- A hajdani bányaigazgató széncsaták helyett szócsatákat vív. Amióta harminc választópolgár nyílt levélben kezdeményezte MÉREI Emil képviselő visszahívását, meglehetősen vaskos vádák és viszontvádák olvashatók a baranyai sajtóban. Az 1985-ös választásról mindig is azt hangoztatta SZÚCS István, az egykori rivális, hogy szabálytalan körülmények között zajlott le. A választópolgárok egy csoportja most tkp. az akkori vesztes mellé állt és vaskos dossziéval a hónuk alatt járják a szerkesztőségeket. Állításuk szerint MÉREI Emil a négy évvel ezelőtt még nagyhatalomnak számító bánya teljes erejét latba vetette személyes sikere érdekében. Állami pénzből futotta a sok-sok láda sörrre, a szendvicsekre és a fő korteseknek munkahelyi jutalmat, jól

fizető állást ígért a vezérigazgató, mondják a visszahívást kezdeményezők, akik még azt is tudni vélik, az egyik körzetben az érvényesnek ítélt voksok száma meghaladta a szavazásra jogosultakét. A HELYZET c. hetilap egy 1988-as dokumentumot közölt egy komlói pártbizottsági megbeszélésről, amit azt követően hívtak össze, hogy RAJNAI Rudolf, a népfront helyi elnöke a Központi Ellenőrző Bizottsághoz írt levelében vizsgálatot kért a választás ügyében. A megyei pártlap, a DUNÁNTÚLI NAPLÓ tárgyilagosságra intve a szavazókat, tkp. MÉREI Emil mellé állt. Ugyanakkor sem az MSZMP, sem pedig a baranyai képviselőcsoprt nem tört lándzsát a honatya védelmében, akit közben az ellenzék is megtámadott. MÉREI Emil viszont közölte, nem mond le. Szerinte egyoldalú a történések bemutatása és korrupcióval vádolta a komlói népfront-elnököt. A képviselő elmondta, tiszta a lelkiismerete, mindig a város, a bánya és a választópolgárok érdekében cselekedett. Kétségtelen, a választójogi lehetőség érvényesítése személyeskedő üzengetésbe torkollott, ezért is javasolta a komlói városi ujság szerkesztősége, augusztus végén egy nyilvános fórumon tisztázzák az ellenfelek mindazokat az állításokat, amelyek, ha nem igazak, kimerítik a rágalmazás és a becsületsértés fogalmát. Ha pedig igazak, aligha kétséges a végeredmény. Feltéve hogy legalább annyi embert érdekel az ügy, amennyi egy érvényes választáshoz szükséges.

-

Sport:

9:9-es döntetlen játszottak junior vizilabdázóink a szovjetek ellen a sportág franciaországi VB-án azon a találkozón, amelyen az elődöntőbe kerülés volt a tét. --

Ismeretes, hogy Elekes Csilla és Kiss Éva is hetek óta az NSZK-ban tartózkodik és a két kézilabdázó a brémai csapatban akarja folytatni pályafutását. Játékukhoz azonban az anyaország egyesületének engedélye is szükséges, enélkül egy év a várakozási idő, sőt 12 hónapig akkor sem léphetnek tétmérkőzésen pályára, ha netán férjhez mennének és megkapnák az állampolgárságot. A Bpi Spartakusz és az Építők most arra az álláspontra helyezkedett, hogy tárgyalásokat kezdenek a brémaiakkal. Elekes Csilláért a Bpi Spartakusz két évre 50.000, Kiss Éváért az Építők egy évre 100.000 márkát kért, bár van egy olyan határozat is a szövetségben, miszerint a B-VB-ig nem engednek külföldre szerződni válogatott játékost.

Ma Lehel napja van. A név valaha Léel alakban volt használatos, ez pedig finnugor eredetű, régi magyar személynév, a lélegzik és a lélek szavakkal áll rokonságban. A lélek az egyik legrejtelmesebb fogalom. Vallási tanítás szerint az emberi személyiségnek anyagtalan, fizikailag nem érzékelhető, Istennel rokon hordozója, amely magasabbrendűvé teszi az embert az állatnál. A materializmus tagadja a testtől független, halhatatlan lélek létezését és nem is használja a lélek fogalmát, jobbára tudatról beszél. - A magyar nyelv "lélekgazdagságáról".---

A kalandozó magyarok egyik vezérét Lélnek, Lehelnek nevezték. ----

-

Fél nyolc

- Nem tudom, hogy ki tépte le azt a plakátot, amelynek sorsa meglehetősen foglalkoztatja a közvéleményt. A plakát-ügy minden esetre hitetlesen mutatja, hogy a politika korántsem hozott még mindenütt változásokat. Nagyok még a távolságok ebben a kis országban is. Cseh Éva riportja:

- Azt hiszem, hogy Szántó József, aki Békéscsabán él és vasárnap elment a dombiratosi búcsúba, nem mindennapi búcsúfiát kapott:

(Szántó:) - Családommal együtt hazalátogattunk a feleségem szüleihez. Mivel volt nálam egy pár darab, Kisgazda Párt által nyomtatott plakát, az ott lévő hirdetőfákra kitettem. Utána elmentün k a búcsúba.

Visszafelé jövet láttam, hogy az egyik plakátot letépte egy úriember. Odamentem és visszaraktam. Erre az úriember odajött hozzám és azt mondta, hogy azonnal vegyem le a plakátot, mert különben megveret. Minden esetre én megmondtam, hogy a plakátot le nem veszem. Ez az úriember, mint később kiderült, tanácsi előljáró volt, aki, gondolom hogy még úgy gondolta, hogy a királyság él, Dombiratoson legalábbis, és ilyen hatalmi szóval próbálta elintézni, hogy én másképp cselekedjek, mint ahogy én elgondoltam.

- Tóth József a dombiratosi település előljárója. Engem felkeresett egy fiatalember és elmesélte, hogy elhozta a Kisgazda Párt plakátját, programját, kifüggesztette, majd Ön letépette -

(Tóth:) - Ezt már eleve megcáfolom, mert tépetlenül volt, én vettem ki három rajzszoget, az lefordult, a plakát. Az a fiatalember ne plakátoljon itt, azt előre meg kellett volna beszélni -

- Arra van valami rendelet, hogy plakátot csak akkor lehet ragasztani, hogyha a községi előljáró egyetért?

- Hát azért a község gazdái csak mi vagyunk.
- Mit tartalmazott ez a plakát, Ön megnézte egyáltalán?
- Hát ez tartalmazta aztat is, hogy vissza köll adni az egyháznak a földeket, az iskolákat és az 1947-i állapotnak a magánvagyonokat.
- Akkor ezek szerint Ön ezzel nem ért egyet.
- Hát ezzel nem. Ezzel nem. Ezzel nem. Én nem is ismertem a párt programját.
- Hátrányban indulhat egy párt a választásokon, hogyha egy településen megakadályozzák a programját.
- Ebből gond nincsen, mert ki lehet tenni, csak hát meg még nem is tudtam őszintén mondva, hogy milyen pártok vannak megyén belül, mert ezt az utasítást én hétfőn kaptam meg, mikor már az esemény megtörtént, hogy ezek a pártok vannak megyénkben. Hát ide még nem jutott el a többpárt-rendszer.
- Nálunk akkor milyen párt van?
- Itt még csak az MSZMP van.
- Akkor tkp. Ön az MSZMP programját tartja itt a településen elsődlegesnek?
- Hát még a többi nem keresett föl, akkor nem képviselhetem a többi pártét.
- Ugyanis az a leirat, amiről szó volt, vagy utasítás, nevezzük bárminek, a megyei tanács elnökétől érkezett valamennyi településre, amely arról szól, hogy végülis a tanácsok egy bizonyos fajta koalíciós szerepet töltsenek be, tehát segítsék a pártok munkáját és közösen dolgozzanak. Tehát pl. egy-egy tanácsülés anyagát a pártok szemszögéből is vegyék figyelembe és ne az MSZMP legyen csak az elsődleges ...
- Mondom, amíg engem nem keresett föl egy párt, én nem tudok velük közösen dolgozni, mert én csak nem megyek utánuk, nekik kellene gondolom, fölkeresni.
- Önt viszont felkereste hétfőn? MURÁNYI Miklós, Békés megye tanácsának elnöke ez után a plakát-letézés után. Hát nem tudok mit mondani
- A kettő közt különbség van, a tépés, - mert én akkor csak három rajzszöveget kivettem, lefordult, mint az előbb is elmondtam, ugye, de a tépés az, mikor megfogom oszt végighúzom.
- Ebben teljesen igaza van. Na most, a másik részét a dolognak még nem beszéltük meg, amikor azt mondta, hogy megveretlek. Ez igaz?
- Hát hogy mondtam vagy nem mondtam, én azt nem hiszem el, de azt mondtam neki, hogy ezt vegye le egy rövid időn belül.
- Ha itt valamilyen párt alakul az MSZMP-n kívül, melyikbe lépne be?

- Én maradnék az MSZMP-ban, ha ez megszűnik, akkor egybe se lépek.
- Ezen a településen kb. hányan élnek?
- 1060-an.
- Sok az idős, kevés a fiatal, nincs munkahely.
- Nincs munkahely, a Béke-téeszünk van csak, kb. száz fiatal eljár.
- Elég nagy híre lett ennek a dolognak. Milyen tanulságot vont le belőle?
- Többet nem bánom, ha annyi plakátot raknak ki, hogy az összes falat elborítsa.

- Ez kérem, még nem a happy end. Cseh Éva riportját hallották.

-

7 h 39

- Akik sűrűbben járnak föl a Várba, látásból ismerhetik Váradi Gábort, aki leggyakrabban a Mátyás templom környékén található meg. Hosszú ősz haja van, hosszú szakáll, többnyire söprűvel a kezében látható. (A templom körül takarít. De volt, h ogy tolmácsolnia kell. Amikor Budának a törököktől való visszavételének a 300 éves évfordulója volt, akkor a kanonok úr őt kérte meg, hogy a külföldi vendégeket angolul üdvözlje. Dehát a szemét, úgy látszik, a legfontosabb. Angolul, németül beszél. ---Sokféle munkát végzett életében, 83 végétől meg utcaseprő. Kisegítő sekrestyés a hivatalos munkamegjelölése. 57 éves. ---)

- A világon állítólag 6-700 millió Krisna-hívő él. -- Krisna-hitűek immár Magyarországon is élnek, vallásukat hivatalosan bejegyeztették. Meg fognak lepődni, ill. dehogyis fognak meglepődni! - a Krisna-tudatúak nemzetközi szervezete Magyarországra magyarul beszélő tanítómestert küldött. Az ifjú mester 6 éves koráig Magyarországon élt, s Kanadában ismerkedett meg a Krisna-hittel. Hábori Andrea interjúja:
- A nevem Siván Szoami ?, a feladatom, hogy azon a részen a világban, ahol emberek nem hallottak vagy ismernek Krisnáról, odamenni és megtanítani a krisnai tudást.
- Mi a lényege a Krisna-tudatnak, a Krisna-hitnek?
- Azért, mert mi anyagi energia alatt vagyunk, nem értjük, hogy ki vagyunk, azt hisszük, hogy anyagi test vagyunk. A Krisna-tudás azt megérteni, hogy a lélek és a test, az kettő és a lélek, az isteni ?,

örökké szolgálja az istent. Vannak itten nekünk nemcsak más vallásból de más országból, Afrikából, Kínából, Oroszországból, Angliából, mindenhonnét. A vallás, az azt jelenti, hogy egy más nevet adunk ugyanannak az eredeti imádnak?, ami istenhez van, a hódolás. Az az egyetlen vallás, ahogy hódoljuk magunkat istenhez.

- Malini , Kanta, Dárcisz?. Mit jelentenek ezek a nevek és a Te neved is?

(női hang:) - Minden név, úgy nevezik hogy lelki név, minden név a szentek , Krisnának a szolgálja. Mi mindnyájan Krisnának szolgálói vagyunk és ezek a nevek is azt jelentik, azt jelölik.

- Te hogy kerültél a Krisna-hithez?

- Én 1986-ban, barátaim révén találkoztam baktákkal?, olyan emberekkel, akik már a Krisna-hitet ismerték s ők adtak nekem először ... , a kön yvűket, amit mi tanulmányozunk, --- ők adtak nekem először kraszádát, ami istennek felajánlott lelki ital és így fokozatosan én is ezt a hitet elfogadtam.

- Istennek az üzenete az, hogy minden embernek kell valamiféle hit, nem lehet hit nélkül élni. Vagy elfogadja az isteni hitet vagy elfogadjuk az isten nélküli hitet, gondolunk akkor, hogy humanitáriusok legyünk vagy ilyenféle, de valamiféle hit kell lenni.

-

LAPSZEMLE

5 h 33

Szóllós István Összeállítása:

Rubel helyett dollár lehet a magyar-szovjet kereskedelmi elszámolás pénzneme, ebben egyezett meg a legutóbbi párttárgyalásokon a két ország pártvezetője. A MAGYAR NEMZETben egy gazdasági szakember adott interjút az áttérés lehetőségeiről. Címszavakban a leglényegesebbekről: nem lesz kötelező árúlista. Magyarország nem mondhat le a szovjet piacról, de az exportban számolni kell a nyugati versennyel. Cserearányromlás valószínűsíthető - és végül: a szovjet apparátus hajlandó kompromisszumokra a kétoldalú kereskedelemben. Ha ebben az évben megszületik a döntés, akkor 1991-től már dollárban számolhatnak el a magyar és a szovjet vállalatok.

Dollárról, de már a NÉPSZABADSÁGBól. A pikkelysömör gyógyszerét Magyarországon, de vámszabad területen állítják elő, ezért import-

cikknek számít, aminek az a következménye, hogy a szert forintért csak a gyógyszerári központon keresztül, orvosi igazolás alapján adják. Hogy ez a fizetését forintban kapó magyar dolgozónak kissé érthetetlen, annak magyarázattal is szolgál a NÉPSZABADSÁG. Ui. Horváth Ferenc biológiai tanár találmánya a feltalálással együtt a sajnos szokásos tortúrán vagy mondjam úgy, Canossa-járáson esett át. A kisszerű hivatalosság éveken át akadályozta, hogy piacra kerüljön a Psorikur-olaj, amelyről kiderült, hogy a májbetegeknél is életmentő szere lehet. Az olajat végül egy svéd úr közbejöttével és segítségével kezdték el gyártani és ettől a termék már nem magyar, hanem nemzetközi lett, innentől kezdve pedig az árát is dollárban számolják.

Az igazgató fél millió, a gyáregységvezető negyed millió, a dolgozók pedig másfél-kétezer forint félévi prémiumot kapnak a pécsi Zsolnay-gyárban. Érthető, hogy a kis fizetésűek a semmi prémiumot ezek után nem hajlandók felvenni. Mielőtt bárki is törvénytelen ségre gyanakodna, a DÁTUM nevű politikai napilap megnyugtatta az olvasóit, hogy szó sincs a jogszabályok kijátszásáról. A szakszervezet is megszavazta a prémiumot, igaz, százalékosan, de fogalma sem volt arról, hogy mire adta voksát. A riport a nyíltság jegyében készülhetett volna, ha nem derül ki belőle, hogy a gyárban hírzárlet van és azt nem a dolgozók rendelték el és hogy aki megszólal - a szakszervezeti vezetőt kivéve - , az csak a gondolatait adja és nem a nevét.

Egy új üzletágról közöl jegyzetet a MAGYAR HÍRLAP. Az üzlet úgy néz ki, hogy ymagabiztos, jobbára fiatal emberek útlevelet árulnak, pontosabban a nagyszülők valutakeretét a kölcsönzött útlevelekre. A jegyzet után a Magyar Nemzeti Bank főosztályvezetője is nyilatkozik, aki már hallott az ilyesfajta megoldásokról és a pénzintézet kész is a válaszra. Ezentúl a valutaellátmányt csak személyesen vagy személyi igazolvánnyal igazolt családtag részére lehet felvenni.

A NÉPSZAVÁBÓL Villanások a 89-es munkásközérzetről. A tegnap kezdett cikksorozat 2.folytatásában a Ganz - Villamossági Művek egyik önálló üzemének dolgozói mondanak véleményt a gazdaságról és benne saját kis pénzügyi világukról. Félmondatokat idézek: én csináltam az adósságot? zsíroskenyér a reggeli, az uzsonna. Hatan lakunk a nagybátyámék másfél szobás lakásán. - Az adót is....

KOSSUTH-rádió

HÍREK

8 h

Az Egy.Államok diplomáciai úton megüzente Iránnak, hogy Teheránt teszi felelőssé, ha a befolyása alatt álló libanoni szervezetek újabb amerikai túszt ölnek meg. (Ism.)

A szovjet külügyminiszter az iráni fővárosban tárgyalva aggodalmának adott hangot a libanoni túszy-ügy miatt.

Washingtonban eközben hangsúlyozzák, hogy semmi értelme a megtorló lépéseknek, jóllehet Cheney védelmi miniszter állítólag azt javasolta, hogy megtorlásul Higgins alezredes megölése miatt bombázzák Libanont. Bush elnök telefonon beszélt II. János Pál pápával és segítségét kérte a meggyilkolt amerikai katonatiszt holttestének hazaszállításához. Az ENSZ főtitkára pedig New Yorkban fogadta Libanon és Izrael ügyvivőjét.

A libanoni szélsőségesek ma reggelig adtak haladékokat Izraelnek arra, hogy szabadon engedje a Hezbollah egyik vezetőjét, ellenkezőleg megölik a brit T.Waite-et.-- (Ism.)

A moszkvai PRAVDA mai kommentárjában elítéli az emberrablásokat és hangsúlyozza, hogy az erőszak erőszakot szül.

Lengyelországban több üzem jelezte, hogy magasabb béreket követelve sztrájkba lép. Megfigyél ők szerint a munkabeszüntetések fő oka az élelmiszerárak felszabadítása, amely tegnap lépett érvénybe. Eközben a lengyel parlament várhatóan ma választja meg az új kormányfőt. Eredetileg már tegnap meg kellett volna szavazni Kiszczak volt belügyminiszter kinevezését, de elhalasztották a döntést. A Szolidaritás képviselői már korábban jelezték, hogy ellenzik megválasztását és Walesa levélben szólította föl az ellenzéki honatyákat, hogy ne szavazzák meg Kiszczak tábornok kinevezését.

Az EGY.Államok a következő pénzügyi évben 50 mio dolláros élelmiszersegélyt küld Lengyelországnak. Ezt Bush elnök közölte, hozzátéve, hogy az élelmiszerhiány súlyos terhet jelent a lengyel népnek és ez alááshatja a történelmi jelentőségű reformokat. A washingtoni bejelentés nem sokkal azután hangzott el, hogy a lengyel kormány szinte

teljes egészében feloldotta az élelmiszerek árellenőrzését.

Csehszlovák ellenzéki források szerint a rendőrség tegnap rövid időre előállította V.Havelt. (Ism.)

Az NDK-hatóságok fürdési tilalmat rendeltek el több Balti-tengeri strandon a part szennyezettsége miatt. ---

- o -

KOSSUTH-adó

8 h 50

KÜLPOLITIKAI FIGYELŐ

Kún Miklós történésszel beszélget Tóth Valéria

(Az 1939-es szovjet-német, Molotov-Ribbentrop-tárgyalásokról és a megkötött meg nem támadási , valamint barátsági és határszerződések-ről, titkos záradékaikról, az 1940-es berlini tárgyalásokról Molotov, Göring, Himmler, Ribbentrop és főleg Hitler között. --- Az anti-fasiszta szellemben nevelődött szovjet közvélemény előtt újfajta ellenségképet kellett formálnia a sztálini propagandagépezetnek. A szovjet nép egy része fölháborodva reagált a szerződésre, de nyilvánosan nehéz volt állást foglalni, terror hangulatában élt az ország, a bolsevik generációt pedig Sztálin már korábban kiirtotta.-- Sztálin titkos kapcsolatokat fenn ügynökökön keresztül Németországgal, sokszor a szovjet vezetés tudta nélkül, azzal utólag tetette rá a placetet a szerződésekre. --- Hruscsov emlékiratai elég részletesen szólnak erről.)

- A titkos záradék nyilvánosságra kerülése milyen hatással lehet a szovjet belpolitikára?

- Tovább tagadni nem lehetett a kézenfekvő dolgokat. Nyilván van egy széles tábor a SzU-ban, a konzervatív pártapparátus, a nacionalista érzelmű közönség tábor, amely a régi hazugságokhoz, rágalmakhoz ragaszkodik. Ez a szerződés nemcsak azért szégyenfoltja a szovjet történelemnek, mert egy fasiszta rendszerrel megkötött barátsági szerződés, hanem azért is, mert éveken át meghatározta több terület, így három egykori balti köztársaság sorsát. --- Volt olyan köztár-

saság, ahol a lakosság egyharmadát deportálták Szibériába 1940-41-ben, ill. a háború után. Egy ilyen lapuló, bujtatott szovjetellenességet váltott ki ez az elhallgatás és a régi szisztéma fenntartás és most, hogy oldani a görcsöket, új alapon, tiszta alapon meginduljon a fejlődés a SzU-ban, de sokkal nagyobb belső önállósággal, nem lehet mást tenni, mint a szerződést most elővenni. Nem lehet ezt teljesen semmissé nyilvánítani, mert megtörtént szerződés, de elhatárolódni, véleményt nyilvánítani róla, ezt meg kell tenni és véleményem szerint hamarosan az a Jakovlev vezette bizottság, amely Moszkvában funkcionál meg is fogja ezt tenni.

- Hivatalosan bejelentették, hogy a SzU szeretné hatályon kívül helyezni ezt a szerződést és ennek a titkos záradékát. Ha ez a lépés valóban megtörténik, milyen hatása lehet ennek a ténynek az európai status quo-ra és a SzU nemzetközi kapcsolataira?

- Az európai status quo belátható időn belül véleményem szerint azért megmarad és a határok azért szentek és sérthetetlenek, már hogyha egy ponton is megindul a határok módosítása, akkor jól néznénk ki! De a SzU-n belüli kérdésről van szó és ott kell a görcsöket oldani, a balti köztársaságokban pl. és ezt másképp nem lehet elérni, mint a Molotov-Ribbentrop-paktumtól való elhatárolódás révén.

- Milyen lehet a SzU jövője, ha ezeket a görcsöket sikerül oldani, hiszen nagyon sokan a peresztrojka ellenzői közül annak a rémét vetíti előre, hogy a SzU egyszerűen szét fog esni.

- Ezek a konzervatív, szovjetellenes, nyugatellenes, szlavofil, oroszofil erők két fajta politikát folytatnak, két fajta ideológiát képviselnek. Az egyik társaság azt mondja, hogy ynekünk jobb is lenne megszabadulni az összes nemzetiségitől, mi majd külön élünk és vagyunk egy hatalmas nemzetiség és a talpunkon állunk. De ez egy demagógia.

A többi társaság azt mondja, mi vagyunk a kovásza a SzU-nak, az éltető ereje, nekünk uralkodni kell a nemzetiségek fölött. Az ezektől való elhatárolódás nagyon fontos dolog.

- Át fogják-e írni a szovjet iskolások történelemkönyveit?

- Biztos vagyok abban, bár nagy időbe kerül, mire az igazság eljut az általános iskolai tankönyvek szintjére, ez nem egy könnyű dolog, ez egy hosszú folyamat és főleg amíg az emberek tudata megtisztul.

KOSSUTH-rádió

HÍREK

10 h

Lengyelországban a parlament várhatóan ma választja meg az új kormányfőt. Eredetileg már tegnap kellett volna szavazni Kiszczak belügy-miniszter kinevezéséről, de a döntést elhalasztották. Az Egyesült Parasztpárt vezetői bejelentették, képviselőik közül legalább ötvenen Kiszczak kormányfői kinevezése ellen fognak szavazni, sőt a LEMP tagjai közül is 12-en jelezték, hogy nem fogadják el a jelöltet. A Szolidaritás egyidejűleg közölte, hogy az Egyesült Parasztpárt felajánlotta, alakítsanak koalíciós kormányt, hiszen annak többsége lenne a parlament mindkét házában. Amennyiben sikerülne megegyezniük, a miniszterelnök Geremek professzor, a Szolidaritás parlamenti frakciójának vezetője lenne, helyettese pedig Olesiak?, az Egy. Parasztpárt képviselője.

Peking árulónak minősítette azokat a kínai emigránsokat, akik a napokban különféle csoportokat alakítottak az Egy. Államokban. Ezeket a szervezeteket azért hozták létre, hogy elősegítsék az ázsiai ország demokratikus fejlődését. A hivatalos pekingi hírügynökség most azzal vádolja az emigráns kínai diákokat, hogy pénzügyi segítséget fogadnak el Tajvantól. Az Új Kína távirati iroda ugyancsak bírálja az Amerika Hangja rádióadót, mondván, a legaktívabban és a legnyíltabban támogatja a menekültek kísérletét a kínai kormány megdöntésére.

Letartóztatták a legnagyobb dél-koreai ellenzéki párt, a Béke és a Demokrácia Pártja vezetőjét. Kim De Dzsungot a hatóságok azért vették őrizetbe, mert megtagadta a tanuskoidást a párt egyik képviselőjének ügyében. A neves ellenzéki politikus munkatársa a múlt évben a népi Koreában járt, holott az ilyen fajta látogatást a dél-koreai kormány nem engedélyezi. A hatóságok állítása szerint az utat Kim De Dzsung szervezte.

Argentína feloldotta az összes behozatali korlátozást a Nagybritanniából származó termékekre. A pénzügyi és kereskedelmi megkötéseket 1982-ben léptették életbe Nagybritanniával szemben a Falkland szigetekért vívott háború során. Az argentin külügyminiszter kijelentette, ezzel a döntéssel a két ország kapcsolatainak javulását kívánják elő-

segíteni. Hangsúlyozta továbbá, hogy ykormánya egyéb kérdések megvitatása és a kétoldalú kapcsolatok javulása után tárgyalni kíván a vitatott szigetcsoport szuverenitásáról Nagybritanniával. A brit kormány egyébként már négy évvel ezelőtt feloldotta a kereskedelmi korlátozásokat Argentínával szemben.

Magyarországon nincs húshiány, de az ellátás zavaraihoz hozzájárul, hogy a vállalatok inkább exportálják a húst. A világpiaci konjunktúrát kihasználva, a húsipari vállalatok igyekeznek külföldön értékesíteni a tökehúst. A kereskedelmi minisztérium illetékesei megerősítették, hogy Somogy megyét kivéve, ahol a Kaposvári Húskombinát valóban nem tudja kielégíteni az igényeket, az ország más megyéiben zavartalan az ellátás. A kereskedelmi, valamint a mezőgazdasági és élelmiszerügyi minisztérium illetékesei egyetértének abban, hogy a hazai igényeket mindenképpen ki kell elégíteni, akár az export rovására is.

A gödöllői nyilvános telefonfülkéket ideiglenesen kikapcsolták a nemzetközi távhívó rendszerből, mert a posta illetékesei tehetetlenek a telefonrongálókkal szemben. A településen valószínűleg egy banda garázdálkodik, amely a telefonautomatákat feltöri és kifosztja. A posta azért döntött a nemzetközi távhívás kiiktatása mellett, mert a helyi híváshoz használatos 2 forintosok nem jelentenek olyan csábító zsákmányt a fosztogatóknak, mint a 20 forintos érmék.

KOSSUTH_adó

5 h 40

FALURÁDIÓ

Agrometeorológiai előrejelzés.--

- Vészesen erősödik a teljes földi légkör hőcsapdája, az un. üvegházhatás. Martonvásáron a búza megkapaszkodásának esélyeit latolgatják a jövőendő klímában a kutatók. Berta Béla riportja. (Többféle növény-nyel, de főleg búzával folytatnak kísérletet a martonvásári kutató-intézetben. Vizsgálják t öbbek között az un. üvegházhatást. Ez a különböző gázok, széndioxid, nitrogénoxid felhalmozódása következtében alakul ki, -- szántóföldi körülmények között, egész táblákon, szárazság vagy aszály. Különböző klímakamrákban folynak a kísérletek,--- különböző búzafajtákkal. ---Az eddigi tapasztalatok, eredmények.--- Genetikai változtatások, biotechnikai eljárások.)

- A búza jelenbéli sanyargattatásai egyelőre az árcsapdával kapcsolatosak. Sárszentágótán járt Zala Simon Tibor:

(-- Elég keservesen kezdődött az aratás, sztrájkkal fenyegetőztek a termelő üzemek. Nem azért sztrájkoltak, hogy nem akarnak aratni, hanem hogy drágábban vegyék meg a terményeket."Mert ők állapítják meg, hogy mennyiért adják az alkatrészt és mennyiért veszik meg a búzáinkat,"- a kettő nincs arányban. Ez így nem jó. -- Beszélgetés egy kombájnosssal: még mindig megéri kombájnozni,--- ha a gazdaság tud majd, többet is fizet a munkáért.--)

Zákányszék, szakszövetkezet. Trebics Péter riportja. A szóba hozott barackból állítanának elő 1 liter 40 forint árú baracklevet, de a természet ütemterve elütött a felvásárlókéttól. (Borbás István szakszövetkezeti elnök bemutatja, a fák alatt ott a sok-sok rothadt barack. Az üzemek nem készültek fel a korai érésre, minden vállalat-tól azt a választ kapták, hogy meggyet dolgoznak fel, kajszit, zöld-borsót. Viszont a barack itt rothadt a földön. Pedig érvényes szer-ződéseik voltak és vannak, de az annyit ér papíron, hogy le van fek-tetve, de a valóság mást mutat. Naponta telex- és telefonköz-elben tartózkodtak, mindenhonnan az a válasz érkezett, hogy jelen pillanat-ban nem tudják majd 20-a után beindulnak a légyártással, ill. a kemén-őszibarack fogadásával. De látható volt, hogy több hét késéssel már n-lehet nagy mennyiséget betakarítani. - Ez egyébként egész Csongrád

megyére jellemző. Itt négy község a meghatározó, Szatymaz, Zsombó, Bordány és Zákányszék. - Az elmaradt haszon kiesik és az elmaradt árkiegészítés, ui. gyenge termőhelyi adottságú szövetkezetről van szó, viszont az Őszibarack szépen termel. Borbás István 22 éve van a szakmában itt a szövetkezetben, de hogy a barackszezon kellős közepén ne tudjanak egyetlen kiló vagy mázsa Őszibarackot értékesíteni, ilyen még nem fordult elő. A mennyiséget csak becsülni tudják, mert nemcsak a szövetkezet nagyüzemi barackosát érte ilyen súlyos kár, hanem a tagokét is. A községben közel 300 hektár Őszibarack van, a nagyüzemi barackos mintegy harmada, a többi tagi barackos. A tagok naponta érdeklődtek, követelték, mikor tudják már vásárolni.-- Mázsaszám a sertések elé öntötték a barackot a tagok végülis.)

A műsort Búzás Andor szerkesztette.

- o -

PETŐFI-adó

HÍREK

11 h

Kiszczak volt belügyminisztert, a LEMP pol.biz. tagját választotta miniszterelnökké a lengyel parlamentMegválasztására abszolút többségre volt szükség.(szavazási arányok, érthetetlen) Tesztületileg ellene szavazott a Szolidaritás, a tartózkodók pedig főleg a Parasztpártból kerültek ki.

A LEMP meghirdette az állami tulajdon átalakítását,

(érthetetlen)

- o -

KOSSUTH-adó

12 h 02

DÉLI KRÓNIKA

- A mikrofonnál Müller Mihály. - A DK tartalmából.---
Időjárásjelentés.---

A részletes információinkat itthonról kezdjük:

- Miután a háromoldalú politikai egyeztető tárgyalások júniusban zártkörűvé váltak, most az eredeti megállapodás szerint minden fél nyilvánosságra hozhatja véleményét. Ez történt ma délelőtt is, amikor az Ellenzéki Kerekasztal képviselői sajtótájékoztatót tartottak, ahol közölték, hogy szerintük miért akadoznak egyes megállapodások.

Németh Miklós Attila jelentkezik:

- A bevezetőben hangsúlyozták, hogy ők a tárgyalások első pillanatától kezdve a legteljesebb nyilvánosságot akarták. Nem rajtuk múlt, hanem hogy június 10-én ugyan közös megegyezéssel, de zárt ajtók mögé vonultak. Most egyébként, a DK időpontjában nyolc ellenzéki párt képviselőit faggatják a újságírók. A szociáldemokraták ugyanis még mindig nem tudtak megegyezni abban, hogy ki képviselje őket a tömörülésben, így ők nincsenek itt. Ezt megelőzően a munkabizottságok vezetői részletezték, hogy miben sikerült megállapodni és milyen kérdésekben vannak ellentétek. Az ellenzék szerint, miközben az MSZMP piacgazdaságot hirdet, a tárgyalások során tovább harcol az államszocializmusért, az új alkotmány megfogalmazásakor ragaszkodik a munkássztrálya vezető szerepének rögzítéséhez és a köztársasági elnök intézményéhez. Az Ellenzéki Kerekasztal szerint az utóbbi csupán az MSZMP hatalmának megőrzését, konzerválását szolgálná. A pártok működéséről tárgyaló bizottság addig nem folytatja a megbeszéléseket, míg az MSZMP nem hajlandó vagyonának újraosztásáról tárgyalni. Az Ellenzéki Kerekasztal szerint a pártok megalakításáról, működéséről nem kell törvénykezni, mindezekhez elegendő az egyesülési törvény. A választásokról szólva csak részben lehet tárgyalni addig, amíg a köztársasági elnök intézményéről nincs végleges döntés. Az ellenzék véleménye, hogy egyéni, tehát kerületi, valamint a pártokra vonatkozó listás szavazás legyen. Ehhez össze kellene vonni két-két országgyűlési képviselői körzetet, így 175-en egyénileg, 175-en pedig országos lista révén kerülnének a parlamentbe. Az ellenzék egyébként abban a pillanatban kész a szabad választásokra, amikor

minden kérdésben konszenzussal fejeződtek be a tárgyalások. A legtöbb megegyezés egyébként a büntetőjogi módosítások részterületein született, ám ezek is csak egy új alkotmány keretében működtethetők. Elhangzott az a vélemény, hogy nagy általánosságokban a felek egyet-értenek, az ördög a részletekben lakik. Ez a helyzet a nyilvánosság kérdésében is, amíg ui. az Ellenzéki Kerekasztal a részletekbe szeretné beavatni a lakosságot, az MSZMP véleménye, hogy csak kész megállapodásokról tartsanak tájékoztatót. A többi között ezért is került sor az Ellenzéki Kerekasztal ma délelőtti sajtótájékoztatójára. Most a szó ismét a studióé.

-

- A fővárosi tanács tegnap nyilvánosságra hozta lakásgazdálkodási elképzeléseinek tervezetét. A bérlakásban élők természetesen felszisszentek, hiszen 100 %-os lakbéremelés lehetősége, minden, lakáson belüli javítás bérlőre terhelése és még egyéb jogkorlátozások szerepelnek a tervben. Nem volt nehéz megjósolni, hogy a Lakásbérlők Egyesülete ellentétes álláspontot fog képviselni. BATTA Pál főtitkárhelyettes Szörényi Péternek nyilatkozott:

Batta: - A legsérelmesebb az, hogy tkp. itt az állami tulajdonban lévő, tanácsi kezelésben lévő lakásokkal kapcsolatban nem kerül szó arról, hogy hol lehet igazán költséget megtakarítani; ez ui. az IKV-k és az IKV tevékenységi területe, hanem az egész koncepció olyannak tűnik, hogy tkp. az IKV győzelmét érezzük emögött az eddigi viták után.

- Az pedig azt jelenti, hogy a lakók fizetnek.

- Pontosán, tehát amikor arról van szó, hogy yvalóban a terület, ugye, a lakások állománya, az épületek lerobbant volta miatt egyre elviselhetetlenebb, tehát ennek következtében az az érzése az embernek, hogy a legkönnyebb ellenállás irányában próbálja kormány és a költségvetés ellépni, mert végülis ők is a háttérben ott vannak emögött a koncepció mögött. A sorrendiséggel is probléma van, ui. a fővárosi tanács koncepciója, az olyan paraméterektől függ annak a megoldása, annak a megoldhatósága, amikben egyelőre még nincs döntés, tehát a kormány még nem tárgyalta meg a hosszú távú lakáspolitikai koncepciót. Mi magunk az egyesület részéről amellet vagyunk, hogy ezt a kérdéskört komplex módon, lakástörvénnyel szabályozza a parlament, tehát olyan kérdések nem dőltek még el, amiknek a függvényében lehetne majd a fővárosi tanács lakáskonceptióját értékelni.

- Mégis, mi lesz, hogyha a fővárosi tanács ragaszkodik ehhez a koncepcióhoz és emlékeztetem Önt, hogy a fővárosi tanács úgy véli, hogy ez

a koncepció szociálisan igazságosabb.

- Hangsúlyoznom kell, hogy a fővárosi tanács részéről ez nem egy elfogadott koncepció, tehát csak egy tervezet és véleményem szerint magán az apparátuson belül is ebben biztos, hogy viták lesznek még, de amennyiben a kérdése reálisnak tűnik, akkor egyesületünk a legkategorikusabban ki fog állni a lakásbérlők érdekei mellett és minden törvényes eszközt meg fogunk ragadni annak érdekében, hogy megakadályozzuk ennek a lakosságellenes módszernek a bevezetését.

- Ez mit jelent?

- Hát ez azt jelenti, hogy mindazokkal az eszközökkel élünk, amelyek ma egy társadalmi szervezet kezében vannak annak érdekében, hogy akár a választásokon folytatott, a választást befolyásoló -

- A tanácstagi választásokon mondjuk kimondottan kiállnak -

- A tanácstagi választásokon kiállunk és ebben a kérdésben elfoglalt álláspontjuk szerint fogjuk minősíteni a tanácstagokat, tehát ezzel tkp. artikulálni fogjuk azt a lakossági véleményt, amelyet a lakásbérlők oldaláról képviselünk.

-

- A képviselők, úgy tűnik, most már Békés megyében sem ülhetnek nyugodtan babérjaikon. Cseh Éva tudósít:

- A Magyar Demokrata Fórum és a Kisgazda Párt nagyszénási és gádorosi szervezete úgy ítéli meg, hogy Zahorecz József, a Békés megyei 10-es számú választókörzet hét településének országgyűlési képviselője a népképviselet ellátására nem alkalmas, ezért felszólítja, hogy országgyűlési képviselői mandátumáról mondjon le. Vasárnap e két szervezet Gádorosra választói gyűlésre hívta meg ZAHORECZ Józsefet és a lakosságot. Tette ezt annak érdekében, hogy ZAHORECZ József képviselő, aki egyébként a gádorosi November 7-e téesz elnöke, ne csak a körzetébe tartozó hét község vezetőivel találkozzon, hanem választói véleményével is megismerkedjen. ZAHORECZ József egyébként képviselőségének hat éve alatt ilyen találkozót nem kezdeményezett. Eddigi munkája, s a választói gyűlésen adott válaszai meggyőzték az ott lévőköt, hogy nem választóit képviseli. A térség lakóinak más véleménye ellenére többek között Bős-Nagymarosra igent mondott, valamint a föld- és adótörvényt is megszavazta. Békés megyében ZAHORECZ József mellett még három, két békéscsabai és a gyulai országgyűlési képviselő munkájával nincsenek megelégedve a különböző

szervezetek. Velük kapcsolatban a FIDESz és az MDF visszahívást is kezdeményezett.

-

- Kissé meglepő, hogy a Vállalkozók Országos Szövetségének elnökségi ülése olyan témákkal is foglalkozik, mint a parlamenti tv-közvetítés. Gárdai László jelenti:

- Mint ismeretes, az élő parlamenti televíziós közvetítések ősztől megszűnnek, mert nincs rá pénz. Ezt a tényt a kormány is tudomásul vette. Napirenden kívül a délelőtti órákban szinte csak erről a kérdésről folyt a vita. Volt, aki azt mondta, hogy a TV elnöke ezzel a húzással csak zsarolni akarja a kormányzatot. Mások egyszerűen felháborítónak tartották, hogy a TV költségvetéséből ezt a tételt is csak egyszerűen le lehetett húzni. PALOTÁS János, a VOSz elnöke, ahogy erről már korábban is beszélt, azt javasolta, hogy a vállalkozók keressék meg a közvetítésekre a forrásokat. Akadt olyan elnökségi tag, aki azt vállalta, hogy felhajtja a közvetítésekre szükséges pénzt. Mások azzal érveltek, hogy ez nem vállalkozói teendő és ha ez így folytatódik, legközelebb a vidám parki üzemzavarhoz is a vállalkozók mehetnek segíteni. A közvetítésekre igenis szükség van, mondták megint mások, mert a képviselők a véleményükhöz így az arcukat is adják. A vállalkozók számára ennek politikai és presztizsjelentősége van. A kérdés az, hogy a parlament vállalja-e önmagát vagy egy felsőbb hatalom eldönti, hogy az esti összefoglalóban mi az, ami a nyilvánosság elé kerül és mi az, ami nem. A VOSZ elnöksége végül úgy döntött, hogy megpróbálja előteremteni a közvetítésekre a pénzt. A kikötés csupán annyi, hogy a szponzor, nevezetesen a Vállalkozók Országos Szövetségének emblémája a parlamenti közvetítéseknél a képernyőn is látható legyen.

-

- Sokáig azt hittük, bennünket nem érhet el az a fajta sorbanállás, amely néhány szocialista országban a húsert mindennapos. Remélem, hogy a következő hírünk nem ennek az előszele:

A hazai húsipari vállalatok exportja nem veszélyeztetheti a belföldi húsellátást. A kereskedelmi minisztérium tájékoztatása szerint belföldön jelenleg nincs húshiány, néhány helyen azonban, elsősorban

Somogy megyében, ahol a Kaposvári Húskombinát egyedül nem tudja kielégíteni az igényeket, valóban voltak zavarok az ellátásban. Azért, hogy később se alakulhasson ki országos húshiány, a kereskedelmi, valamint a mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztérium tárgyalásokat kezdett. A két tárca illetékesei úgy vélekednek, hogy a hazai igényeket akár az export rovására is ki kell elégíteni.

-

A DK külföldi hírei következnek Tamási Zoltán szerkesztésében:

- Elsőként lengyel helyzetkép Varsóból. Nemes Gábort hallják:
- Ha nem is elsőprő, de biztos, 56 %-os többséggel választotta meg a szejm Kiszczak tábornok eddigi belügyminisztert kormányfőnek. Néhányan ugyan saját pártjából is ellene szavaztak, de azt még az ellenzék vezérszónoka is hangsúlyozta hogy nekik nem Kiszczak személyével van bajuk, hanem egyszerűen át szeretnék venni a kormányrudat. Az új kormányfő, aki két héten belül mutatja be kabinetjét a parlamentnek, azt hangsúlyozta, hogy szíve szerint egy nagy koalícióra vágyik és továbbra is igyekszik bevonni az ellenzéket a munkába. Kiszczak csakúgy, mint Jaruzelski államfő, egész életében katona volt és megfontolt, liberális, ám kissé a háttérbe húzódó politikusnak számít. A kerekasztal - tárgyalások során kivívta ellenzéki partnereinek, köztük Walesának a megbecsülését, sőt szimpátiáját is. Programbeszédében ma drámai helyzetről, a piac összeomlásáról beszélt és klasszikus stabilizációs politikát helyezett kilátásba, hozzátéve, hogy a piaci viszonyok bevezetése mellett ma csak állami beavatkozással lehet elkerülni a teljes gazdasági káoszt. Társadalompolitikájában új közéleti modellt, nyílt kormányzást ígért és a LEMP határozatának megfelelően, sürgősnek nevezte egy párttörvény kidolgozását. Az új lengyel miniszterelnök helyzete minden esetre nem túl irigylésreméltó. Nemcsak az örökölt gazdasági csődtömeg miatt, hanem azért sem, mert egyáltalában nem lehet biztos a koalíciós pártok feltétlen támogatásában. Ezt az is mutatja, hogy épp a miniszterelnök-választás előtt hozott létre a szejm egy különbizottságot az előző kormány tevékenységének, az ellenzék szerint bűneinek kivizsgálására, leszavazva ezzel a LEMP, vagyis Kiszczak parlamenti frakcióját.

(DK)

A LEMP meghirdette az állami tulajdon átalakítását, óvatosan deklarálta a platformszabadságot, ezzel lényegében érvénytelenítve a demokratikus centralizmust, tagjait viszont eltanácsolta a Szolidaritás Szakszervezettől. A LEMP KB-nak legutóbbi üléséről megjelent határozat szerint a párt azonban kész együttműködni a Szolidaritás és a Paraszt Szolidaritás Független Szakszervezetekkel azzal a kikötéssel, hogy tiszteletben tartják a törvényeket és nem lépik túl a saját alapszabályzatuk szabta kereteket.

Konkrét segítségről egyelőre nincs szó, - így lehetne összefoglalni a tegnapi brüsszeli tanácskozást. Mészáros György jelenti:

- A 24 nyugati ország és a Közös Piac képviselőinek nagyon tetszetek a magyar kormány reformtervei, de egyelőre nem döntöttek arról, milyen konkrét segítséget adnak Magyarországnak. Lényegében ezzel fejeződött be tegnap Brüsszelben a nyugati országok szakértőinek első olyan tanácskozása, amelyen arról volt szó, miként segítsék Magyarországot és Lengyelországot, a két kelet-európai élreformert. Tegnap valójában az első felmérés történt meg a segítség elvi, fő irányairól, de ahhoz képest, hogy mindössze bő két hete, a hét leggazdagabb tőkés ország párizsi csúcstalálkozója óta gondolkodnak ezen, - ez is óriási eredmény. Bátorítani akarják a reformokat, főként a magánszektor fejlődését önálló beruházásokkal és vegyesvállalatok ösztönzésével. A nyugati befektetőknek szélesebb körű garanciákat akarnak adni, hogy merészebben vállalkozzanak Magyarországon és Lengyelországban. Könnyíteni akarják a magyar és a lengyel export bejutását a nyugati piacokra, - egyebek között speciális vámkedvezményekkel. Vállalták a szakemberképzés támogatását is. Az adósságok nem szerepeltek a tanácskozás napirendjén, de lehangzott: bizonyos, hogy a nyugati egyeztetés jó hatással lesz a hitelezők készségére is, hogy pénzügyileg is támogassák a magyar kormány hároméves szerkezetátalakítási tervét, illetve hogy nagylelkűbbek legyenek Lengyelország adósságterheinek könnyítésében. Már szeptemberben megkezdik közel 200-millió dollár értékű, sürgős élelmiszersegély szállítását Lengyelországnak. Magyarország felajánlotta, hogy hozzájárul a lengyel élelmiszersegélyhez, ha a Közös Piac kifizeti.

(DK)

Erre a javaslatra azonban eddig nem válaszoltak Brüsszelben. Újabb értekezletet - talán konkrétabb javaslatokkal - szeptember végén, vagy október elején tartják a Huszonégyek, ismét Brüsszelben.-

-

A következő hír Kínából érkezett:

Peking árulónak nevezte azokat a kínai emigránsokat, akik a napokban különféle csoportokat hoztak létre az Egy.Államokban, hogy elősegítsék az ázsiai ország demokraitkus fejlődését. A hivatalos pekingi hírgyűmökség most azzal vádolja a külföldön élő kínai diákokat, hogy pénzügyi segítséget fogadnak el a thaiwani vezetéstől. Az új Kína távirati iroda ugyancsak bírálja az Amerika Hangja című rádióadót, mert szerinte a legaktívabban és a legnyíltabban támogatja a menekültek kísérletét a kínai kormány megdöntésére.

Katonapolitikáról Moszkvából. Izbéki Gábort hallják:

- "Meggyőződése, hogy sem az Egy.Államok, sem a NATO többi tagországga nem akar háborút indítani a Szovjetunió ellen" - mondta Ahromejev marsall, Gorbacsov katonai tanácsadója amerikai útjáról nyilatkozva. "Látni kell ugyanakkor, hogy Washingtonban még nem mondtak le teljesen arról, hogy erőpolitikát folytassanak." Ahromejev azt mondta, hogy a B-2 nevű Lopakodó bombázó nagyon modern és nagyon hatékony fegyver, ezért ha azt rendszerezsítik az amerikai hadseregben, akkor a SZU-nak erre válaszlépéseket kell tennie. A lapok egyébként Moszkvában az elmúlt napokban mutatták be a B-1-B típusú amerikai repülőgépet ellenfegyverét, a TU-160-as stratégiai bombázógépet. Ahromejev kifejezetten dícsérte az amerikai képviselőház hadügyi bizottságának képviselő tagjait, akik előtt a szovjet tábornok előadást tartott, majd vitát folytatott velük a két ország katonapolitikájáról. Bush elnök pedig energikus, erős vezető, aki alaposan ismeri a szovjet-amerikai viszonyt és jártas a leszerelési kérdések részleteiben is." Jó hangulatban jöttem el a Fehér Házból", - összegezte végül amerikai benyomásait egy mondatban Ahromejev marsall.

-

Az AFP francia hírgyűmökség értesülései szerint az augusztus köze-

(DK)

pétől életbe lépő új szovjet vámszabályok lehetővé teszik a SZU-ban korábban betiltott írók műveinek bevitelét az országba. A szovjet vámhivatal illetékesei nem közölték a tilalmi listáról lekerülő írók pontos névsorát, csupán annyit mondtak, hogy 10 oldalt tesz ki azoknak a szerzőknek a neve, akiknek a műveit nem kobozzák el a szovjet határon. Többek között ismét a szovjet olvasók kezébe kerülhetnek Vaszilij Akszjonov, Alexander Vjelics(?) és Alexander Szolzsenyicin írásai. Az utóbbi szerzőnek egyébként hamarosan közlik legismertebb művét, a "Gulág szigetcsoportot" a Novi Mir című szovjet folyóiratban.

A Djudi? pusztításairól ismét Izbéki Gábort hallják:

- Előzetes becslések szerint legalább 15 ember meghalt a 30 éve nem tapasztalt, Vlagyivosztok környéki itéletidőben. A Djudi tájfun követő óriási áradások miatt tönkrement a Vlagyivosztok és Habarovszk közötti vasútvonal, ami ott fővonalnak számít. A Moszkvából és Harkovból Vlagyivosztokba tartó vonatoknak vissza kellett térniük Habarovszkba. Vlagyivosztokban három szerelvényből ideiglenes szállodát alakítottak ki. A több ezer utast pótlólagos repülőjáratokon igyekeznek hazaszállítani. A vasútvonal helyreállítása több napot vesz igénybe. A vidéken óriási tavak keletkeztek, több ezer lakóházat mosott el a víz, 100 km-ekben mérik a tönkement közutat és telefonvezetékét. A vidékkel csak légi úton lehet tartani a kapcsolatot, sok helyen helikopterek szállítják az élelmiszert. Becslések szerint 120-050 ezer hektár termőföld került víz alá.

-

Az NSZK-ban a jövő évtől kezdve a heti átlagos munkaidő csupán 38 és fél óra lesz, a wiesbadeni statisztikai hivatal jelentése szerint már ebben az évben a munkavállalók több mint negyede 40 óránál kevesebbet dolgozik hetente.

Újra hazai tudósítások következnek:

Mindenki tudja, hogy ma Magyarországon kétségbeejtően laza a szociális háló. Legfőképpen bizonyos intézmények hiányoznak, olyaok pél-

(DK)

dául, ahová az elszegényedett emberek akár néhány éjszakára betérhetnek fedél alá. A Szociális és Egészségügyi Minisztérium nemrégiben pályázatot hirdetett effajta intézmények és más, szociális létesítmények alapítására. Az eredményekről Szilágyi Gabriella kérdezte HAZAI Verát, a minisztérium osztályvezetőjét:

- 550 pályázat érkezett. Megdöbbenett bennünket is az az irtózatoss pályázati tömeg, az az igény, ami ellepett bennünket. Olyannyira, hogy az eredetileg 126 milliós pályázati összeget más forrásokból 250 millióra emeltük föl. Az igény 2-milliárd Ft-ra érkezett. Mindegyik pályázat jogos igényt próbált kielégíteni. Egészen új szempontok alapján döntöttünk, hiszen eddig ezek a pályázatok általában csak állami csatornákon keresztül mehettek. Most egyházakat, magánkezdemenyezéseket, alapítványokat, egyesületeket is próbáltunk támogatni.

- Például ha csak egy személy küldött be pályázatot, akkor is elbírálásra került a pályázat?

- Igen, természetesen, ha szakmailag indokolt volt és a realitását, hogy ott valóban, ott helyben tud mit csinálni, láttuk.

- Ez azt jelenti, hogy tkp. a helyi kezdeményezéseket támogatták?

- Igen, gyermekvédelemben különösen, de a felnőttvédelem ellátó területén is, pontosan ezekre a helyi problémákra adott válaszok, ezek az intézmények nem épültek ki megfelelő módon.

- Mondta azt a szót, hogy "felnőttvédelem". Tkp. nagyon ritkán mondjuk ezt.

- A célunk az, olyan szociális intézményhálózat a létrehozása, ahol az állampolgár bemehet és garantáltan kap valamilyen adekvát segítséget; vagy pszichológiai támasznyújtást, vagy szociális, vagy mentálhigiénét, - tehát olyan segítséget, ami az élethelyzetének a megoldásához hozzájárul.

- Hány kategóriában hirdették meg a pályázatot?

- Hét kategóriában. Három ebből a gyermekvédelem területén, három a felnőttvédelem területén és egy - úgy gondoltuk - az átmeneti szállás, az a közös kategória volt. Átmeneti szállás még nem volt. Az átmeneti szállást nemcsak öregeknek hirdettük meg, hanem fiataloknak, családoknak; minden olyan bajba jutott családnak, aki átmenetileg ott

(DK)

helyben nem tudja megoldani a problémáját. Bárki igénybe vehesse valami miatt; nincs hol laknia, nincs mit ennie, nincs hol dolgoznia, és azért, szándékaink szerint, egy ilyen házba betérve, rövid idő alatt, amennyire valamennyire rendeződnének a problémái, addig ott ellátást és támogatást kap.

-

Néhány héttel ezelőtt Budapesten egy mérőautóval kipufogógáz-ellenőrzést tartottak. A dologban csak az a különös, hogy az akciót nem valamiféle hatóság, hanem a Magyar Dmeokrata Fórum és még néhány független politikai, vagy környezetvédelmi szervezet végezte. A résztvekről a Fórum budapesti környezetvédő csoportjának aktivistája, Szommer? Ferenc beszél Márványi Péter mikrofonja előtt:

- Miben különbözött ez a mérés azoktól, amiket mondjuk a rendőrség szokott néha megejteni az út szélén?

- (Szommer) A Zöld-körösök(?) egy lepedőre ráírták, hogy "alternatív ...mérések", kitettük az autóra és az autósok saját maguktól, saját jószántukból megálltak önkéntesen.

- Tehát nem megállították őket, hanem...

- Nem, sjaát maguktól jöttek.

- És jöttek?

- Jöttek. Egész sorok, hosszú sorok álltak, úgyhogy egész nap, délelőtt 10 órától délután 5 óráig mértünk egyfolytában. Adrissal? azért hagytuk abba a mérést, mert elfáradtunk.

- Amikor a rendőrök mérik a kocsik szennyezőanyag-kibocsátását, akkor általában ennek az a célja, hogy az illetőt figyelmeztessék, vagy netalán tán megbírságot adják, vagy kötelezzék, hogy beállítsa. Önök mit tettek?

- A mi célunk az ezzel a méréssel, hogy felhívjuk a figyelmet arra, hogy a jelenleg meglévő eszközökkel is számottevően is csökkenthető a környezetszennyezés. Az országban szervizekben rendelkezésre állnak műszerek. Ennek a technológiája évtizedek óta ismert és a lényegesen tkp. a motornak a beállítása, egy optimális beállítás.

(--- Azt szeretnék, ha a méréseket precízebben végeznék és általános lenne az állandó ellenőrzés. Felvállaltak egy olyan feladatot, hogy

(DK)

egy környezetvédelemben fontos találmányt menedzseljenek. Egy szegedi kutató-fejlesztő Kft kereste meg a szervezetet, ahol egy, a főfűvókába egy drótszálat helyeznek be, ami a benzint rezgésbe hozza és jobb lesz a porlasztás mértéke. Ennek az alkalmazásával kapcsolatban keresték meg a Demokrata Fórumot. A Fórum szakmai tudását nyújtja segítségül, ingyen. Az aggályoskodó, gáncsoskodó bürokráciát is kiküszöbölik, mert felkarolják a jó kezdeményezéseket, amelyek eddig nem találtak népszerűsítésre.---

-

Gödöllőn kikapcsolták a nyilvános telefonkészülékeket a nemzetközi távhívórendszerből, mert fosztogatók rongálják a készülékeket. A Posta mászerészei tehetetlenek azzal a személlyel, vagy bandával szemben, amely napok óta fosztogatja a telefonkészülékek perselyeit, illetve telefonfülkék perselyeit. Ezért döntöttek úgy, hogy a 35 nyilvános gödöllői telefonfülkét ideiglenesen lekapcsolják a távhívó rendszerből. A helyi híváshoz használatos 2 Ft-osok - a Posta szerint - talán nem jelentenek olyan csábító zsákmányt, mint a 20 Ft-os érmék. - A Posta illetékesei egyébként jótudat ígérnek azoknak, akik segítenek a telefonrongálók kézre kerítésében.

A probléma megoldását legalábbis frappánsnak tartom. Volna persze még néhány javaslatom, - például az összes nyilvános telefont le lehetne szerelni, mert akkor egyáltalán nem volna mit kifosztani, vagy például a bankokat be kéne zárni, hiszen akkor nem lennének bankrablások. Sőt, meg kéne tiltani az autós közlekedést, gondoljanak csak bele, mennyivel kevesebb autóbalesethez kellene kivonulniuk a mentőknek, - akik ugyan ebben az esetben legfeljebb kerékpárral tudnának kimenni a szívinfarktusos beteghez, akinek esetét füstjelekkel közölték a hozzátartozók. De a további ötleteim sorolása helyett elmondom: láttam már Nyugat-Európában olyan telefont, amelyik hitelkártyával működött, és egyáltalán nem lehetett kifosztani.

Sporthírek Radnóti Lászlótól.---

Időjárásjelentés: ---

KOSSUTH - adó

HÍREK

14.00 h

A lengyel parlament Alsóháza Kiszczak eddigi belügyminisztert választotta új kormányfővé. Az új miniszterelnök ellen szavazott lényegében tesütleltileg a Szolidaritás, a Paraszt párti képviselők közül pedig többen tartózkodtak. Kiszczak megválasztását követően mondott beszédében közölte: kormányának névsorát és programját két héten belül terjeszti a lengyel törvényhozás elé.

Lengyelországban rendkívüli bizottság foja kivizsgálni, hogyan sodorta gazdasági katasztrófába az országot a Rakowski-kormány. A lengyel parlament ingerült hangú szópárbaj után fogadta el az ellenzék javaslatát a bizottság felállításáról. Ez a bizottság dönt majd arról is, hogy állambíróság elé állítanak -e valakit a felelősök közül Lengyelországban.

A jugoszláviai Koszovóban második napja tart a cink- és ólombányászok sztrájkja. A nagyrészt albán nemzetiségű dolgozók amiatt tiltakoznak, hogy még a júniusi keresetüket sem kapták kézhez. A bánya igazgatósága ígéretet tett arra, hogy az elmaradt béreket 24 órán belül kifizeti. Azt egyelőre nem tudni, hogy a bányászok miért nem kapták meg idejében munkabérüket Koszovóban.

A nyugat-berlini Gazdaságkutató Intézet adatai szerint 100-ezer külföldi dolgozik a Német Demokratikus Köztársaságban. Közülük 25-ezer lengyel, akik főként az építőiparban és a szolgáltatásokban kaptak munkát. Az intézet számításai szerint az idén nőtt ugyan az NDK exportja, nagy az aránytalanság viszont a termelés költségei és a külpiacra elérhető bevételek közt.

A hónap közepétől életbe lépő új szovjet vámszabályok lehetővé teszik a korábban betiltott írók műveinek bevitelét a SZU-ba.---(Ism.) Továbbra sem szabad azonban bevinni a SZU-ba pornográf kiadványokat és a szovjet hatalom megdöntésére buzdító írásokat.

(hírek, 14,00 h)

Londonban ismét sztrájkoltak a földalatti odlgozói. A 14 hete tartó alkudozásokban néhány kérdésben született ugyan megegyezés, ám a metroszerelvények vezetői mégsem fogadják el a munkáltató által javasolt heti 60 fontos fizetésemelést, hanem ragaszkodnak eredeti követelésükhöz, a 64 fonthoz. A vasutasok szakszervezete viszont elfogadta a felkínált 8,8 %-os béremelést, így erre a hétre ők már nem hirdettek sztrájkot.

Szovjet-Távolkeleten nem jár a Transzszibéria-i vasút, mert az éjszakai hatalmas esőzés több száz méter hosszan megrongálta a pályatestet és elmosott két vasúti hidat. --- (Ism. Lásd DK-t.)

Francaiországbán az utóbbi évtizedek leghevesebb erdőtüzei pusztítanak. --- (Felsorolja a tűzkárokat szenvedett részeket.-)

Időjárásjelentés: ---

- o - oOo - o -

PETŐFI-adó

HÍREK

15.00 h

(--- Az adás érthetetlen, általában ismétlések.---)

- o - oOo - o -

KOSSUTH - adó

KÉK MEZŐBEN 50 CSILLAG

19,15 h

- Idaho.

(Csák Elemér zenés amerikai naplója. - Burgonya-államnak is nevezik Idahot. Főként azt a kisvárost, amelyet Moszkvának neveznek. --

Az adás szalagon. TAPE: B 42370. ---)

- o - oOo - o -

KOSSUTH - adó

TIZENHAT ÓRA

16.00 h

A mikrofonnál: Orosz József.

Tartalomjegyzék: ---

Időjárásjelentés: ---

A háromoldalú politikai egyeztető tárgyalások képviselői kiléptek végre a zárt ajtók mögül. Elsőként az Ellenzéki Kerekasztal tartott sajtótájékoztatót. Németh Miklós Attila tudósít:

- Nincs egyetértés az Alkotmány alapvető paragrafusainak meghatározásában, a pártok működésének kérdésében, de a választási elképzelésekben sem az Ellenzéki Kerekasztal és az MSZMP között. Az eredeti megállapodás értelmében ebben az esetben a felek nyilvánosságra hozhatják véleményüket. Az ellenzéki tömörülés szerint a tárgyalások során az MSZMP, miközben piacgazdaságot hirdet, az államszocializmusért harcol. A köztársasági elnök intézményét is saját hatalma konzerválására akarja. A pártok működéséről addig nem folytatódnak a tárgyalások, amíg az MSZMP nem hajlandó vagyonát megosztani más pártokkal. A választásokat az Ellenzéki Kerekasztal a kerületi és a listás szavazás együttesével képzelel el. Eszerint 175 képviselő egyénileg, míg 175 országos listán juthatna a Parlamentbe.

Az MSZMP tárgyaló küldöttségének ezekben a percekben kezdődik a sajtóértekezlete, amiről majd az ESTI MAGAZIN-ban számolunk be, arról viszont már most, a MAI NAP című újság értesülései alapján, hogy a Magyar Hitelbankban felosztatják a helyi MSZMP szervezetet. Farkas István párttitkár ezt azzal indokolta, hogy egy többpártrendszerű országban nincs szükség arra, hogy még külön politikai viták is nehezítsék a hivatali munkát.

Ezek után külföld:

Az új lengyel miniszterelnök programbeszédében a Rakowski-kormány irányvonala mellett kötelezte el magát. a SZEJM éppen most határozott arról, hogy rendkívüli bizottságot hoz létre a Rakowski-kormány tevékenységének kivizsgálására. Kiszczak az ország helyzetét

(Tizenhat óra)

katasztrófával fenyegetőnek nevezte és közölte, hogy annak elhárítására rendkívüli intézkedésekre is kész. Kilátásba helyezte a beruházások drasztikus befagyasztását, a költségvetési kiadások csökkentését, akár a szociális kiadások rovására is. A nemzetvédelmi és belügyi kiadások csökkentésére is ígéretet tett.

A pápa megígérte az amerikai elnöknek, hogy a Szentszék segíteni fog a Libanonban meggyilkolt Higgins alezredes holttestének felkutatásában. - Ezt G. Bush telefonon kérte II. János Páltól. Washington ez ügyben Bonnhoz is segítségért fordult, hogy a nyugatnémet kormány működjön közre a libanoni emberrablók fogságában lévő túsók életének megmentéséért. Egy magát megnevezni nem akaró NSZK-beli kormányhivatalnok elmondta azt is, hogy a nyugatnémet kabinet már felvette a kapcsolatot az iráni és a szíriai vezetéssel.

Arab csúcsértekezlet összehívását szorgalmazza Irak, hogy mihamarabb rendeződjén a túszügy miatt is éleződő libanoni válság. - Ezt Bagdadban a külügyminiszter mondta el azután, hogy a térség konfliktusainak megoldására nem tudott konkrét javaslatokat tenni Algéria, Marokkó és Szaúd-Arábia diplomáciájának vezetője.

A CNN amerikai televíziós társaság egyes libanoni forrásokra hivatkozva közölte, hogy az arab terroristák már kivégezték a canterbury érsek személyes küldöttét, Terry Waite-et. A hírt más forrásokból még nem erősítették meg.

Ahromejev szovjet marsall nyugati tárgyalásait befejezve kijelentette, hogy ő jól érezte magát az Egy. Államokban. További részletekről Izbéki Gábor tudósít. --- (Ism.)

Konkrét segítséget egyelőre nem kap Magyarország, - legalábbis erre lehet következtetni a tegnapi brüsszeli miniszteri tanácskozás befejezése után. Mészáros György szolgál a részletekkel. --- (Ism.)

László Péter a hazai fogadtatásról kérdezte a magyar kormány egyik gazdasági szakértőjét, ANTAL Lászlót:

(Tizenhat óra)

- 8antal) Világos volt, hogy nem azonnali, jelentős többlet pénzforrásokra számítani, viszont a korábbi helyzethez képest nemcsak hogy általános bátorításról van szó, hanem egyrészt úgy értékelik, hogy ezek a reformfolyamatok visszafordíthatatlanok, - nem lesz vissza rendeződés, vagy legalábbis nem valószínű, hogy lesz - másrészt vállalkoznak arra, hogy konkrét formáit is megkeressék a segítségnyújtásnak. A magyar kormány több mindent szeretne elérni: ne korlátozzák az exportot, versenyhátrányok megszüntetését, a COCOM-lista felülvizsgálatát. Kérjük, hogy legyen egy olyan hitelkeretünk például, ami megnöveli a gazdaságpolitika mozgásterét; számíthassunk arra, hogy bizonyos nagyságrendű pénzforrást vészhelyzet esetén leírhasunk.

-

A kormány szakértő-csoportja szerint a forintot 1995-ig konvertibilissé teszik. A FIGYELŐ című hetilap írásából kiderül az is, hogy ez egyébként a Világbank-tagsággal vállalt kötelezettsége Magyarországnak.

Más:

A Lakásbérlők Egyesülete tiltakozik a tegnap nyilvánosságra hozott, a Fővárosi Tanács nevével fémjelzett lakáskonceptió ellen. A Városháza a többi között drasztikus; akár 100 %-os lakbéremelést tart indokoltnak. Szörényi Péter, az Egyesület főtitkárhelyettesét Batta Pál kérdezte:

- (BATTÁ A legsérelmesebb az, hogy a tanácsi kezelésben lévő lakásokkal kapcsolatban nem kerül szó arról, hogy hol lehet igazán költséget megtakarítani, - ez ugyanis az IKV és az IKV tevékenységi területe - hanem az egész koncepció olyannak tűnik, hogy tkp. az IKV győzelmét érezzük emögött az eddigi viták után.

Az pedig azt jelenti, hogy a lakók fizetnek.

- Pontosan. Ugye a legkönnyebb ellenállás irányába próbál a kormány és a költségvetés ellépni, mert végülis ők is a háttérben ott vannak emögött a koncepció mögött. Egyesületünk a legkategorikusabban kifog állni a lakásbérlők érdekei mellett és minden törvényes eszközt meg fogunk ragadni annak érdekében, hogy megakadályozzuk ennek a

(Tizenhat óra)

lakosságellenes módszernek a bevezetését.

- Tanácstagi választásokon? Mondjuk kiállnak?

- A tanácstagi választásokon kiállunk és ebben a kérdésben elfoglalt álláspontjuk szerint fogjuk minősíteni a tanácstagokat, - amelyet a lakásbérlők oldaláról képviselünk.

-

A hazai húsipari vállalatok exportja nem veszélyeztetheti a belföldi húsellátást. Azért, hogy később se alakulhasson ki országos húshiány, a Kereskedelmi, valamint a Mezőgazdasági és Élelmezésiügyi Minisztérium tárgyalásokat kezdett. A két tárca illetékesei úgy vélekednek, hogy a hazai igényeket akár az export rovására is ki kell elégíteni.

Magyarországi Krisna-hívők tartottak ma sajtótájékoztatót Budapesten. Különösképpen nem indokolták a sajtótájékoztató aktualitását, egyszerűen csak annyit neveztek meg, hogy ők hisznek a lélekvándorlásban. - Lehet, hogy ezzel tudnak valamit? - mert hogyha az ember ebben az életében elrontott valamit, azt majd egy következőben helyrehozhatja.

Időjárásjelentés: ---

- o - oOo - o -

KOSSUTH ADÓ

"EGY HIVATÁSOS ÁLLAMPOLGÁR"

21.20 h

SOLT Ottilia szociológus.

(Július 31.-i adás)

Riporter: Lengyel Anna

A felvétel ez év május 15.-én készült.

- Solt Ottilia, budapesti lakos, 45 éves, a Szegényeket Támogató Alap egyik alapítója, a Szabad Demokraták Szövetségének egyik alapítója, ma már egyik vezetője. Ez az, amit így hirtelen, néhány szóval el tudok rólad mondani. Te hogy mutatod be magad?

- Nem könnyű feladat most, 1989-ben bemutatkozni, mert valami köztes helyzetben lebegek, azt hiszem. Úgy szoktam magam aposztrofálni, hogy szociológus, de azért ez nem teljesen igaz, mert, hát tíz éve nem gyakorolom a szakmámat. Azt kell mondanom, hogy hivatásszerű állampolgár, talán azt mondhatnám, és valóban en tudok okosabbat, mint hogy budapesti lakos. Az talán csak remény, hogy majd megint szociológus leszek.

- Most már lenne is rá időd, ugye? Nem kell megküzdened részint azokról a szervezetekről, azok elismertetéséért, amelyek most már legálisan működhetnek, és a bevezetőben említettük, és nem kell megküzdened a zaklatásokkal. Gondolom, ezek már nincsenek?

- Hát ez az utóbbi, ez most nincs.

- Mióta nincs, Ottilia?

- Tavaly május óta. Tehát a pártértekezlet óta. Március 15.-én, köztudott módon letartóztattak jónéhányunkat.

- Tavaly.

- Azelőtt egy héttel még házkutatásokat tartottak, de a pártértekezlet óta erre nem került sor, holott a szamizdat változatlanul szamizdat, változatlanul hivatalos engedélyek, illetve bejegyzések nélkül működik. Dehát ezeket a szamizdatokat minden különösebb konspiráció nélkül állíthatjuk elő és terjeszthetjük, holott a törvénykörnyezet nem változott meg olyan totálisan...van életben, amely szerint a mi mostani munkánk is törvényellenes. Persze, nagy különbség az egyesülési törvény, ami sokmindent legálissá, és formálisan is legálissá tehetett, de igazán egyszerűen az elnézés nőtt meg, és ezt nem lehet nem észrevenni, hiszen rendkívüli módon megkönnyíti az életet, hogyha telefonodat használni tudod, és nem szaladgálhatsz minden egyes operatív lépés kapcsán személyesen, vagy küldöncökkel, a telefonoddal meg tudod beszélni, min

(Egy hivatásos...)

bárki más, az elintézni valóidat.

- Lehallgatták a telefonjaidat.

- Biztos most is lehallgatják, vagy nem biztos, hogy nem hallgatják le, de nem kell azzal a következménnyel számolni, hogy ha lehallgatják, akkor ...a nyomozó, és feltartóztatják a frissen elkészült Beszélő példányokat. Márpedig ez korábban így volt, hát ezt nem lehet nem észrevenni.

- A múltkori beszélgetést úgy kezdtük, és most is el kell mondanom, hogy az első szabad május elsején, ahogy neveztük a népligetit, a Jurta Színház-beli eseményt, ott te a Jurta Színház-beli bemutatkozásodon olyan nagy tapsot kaptál, mint egy nyugati filmfesztiválon egy színésznő.

- Nem csak május elsején tapasztaltam ezt, bár ilyen intenzitással ritkán találkoztam vele, hozzátesze zárójelbe, hogy ez a május elsejei közönség, hogy úgy mondjam, a mi közönségünk volt. Amikor megpróbáltam józanul végiggondolni, hogy vajon ez a sok szeretet, amit kapok, aminek a jelzései eljutnak hozzám, ez honnan származik, akkor úgy gondoltam, hogy három fő forrásból, ami mint tényleg független az én személyemtől. Az egyik fő forrás az ellenzéknek szóló elismerés, annak a morális kiállásnak, magatartásnak, amit jónéhányan tanúsítottunk az elmúlt tíz évben, vagyis hogy a lelkiismeretünkre hallgattunk, és nem törődünk nagyon a közvetlen egzisztenciális és karrier dimenziókkal. A másik forrás, az valószínűleg a nő voltomnak köszönhető, nem úgy gondolom, hogy amire céloztál, hogy valami szex-princípium érvényesül, tehát hogy a szép, fiatal nőnek kijáró tisztelet, erről nem lehet szó, hiszen nem vagyok se fiatal, se szép, hanem talán inkább valami anya-szerű lényt éreznek és látnak bennem az emberek. A harmadik ok pedig, hát a téma, tehát az a tény, hogy én az elmúlt tíz évben is első sorban a szegénység-kérdésekkel foglalkoztam, ami most nagyon sok embert érint közelről, és sokak számára lett világos, hogy ez az egyik kardinális kérdése a jelenlegi társadalomnak. Tehát mint olyan személyt üdvözölnek, aki a fontos kérdésekkel foglalkozik. Abba biztos vagyok, hogy a szegénység mindig is jelen volt a magyar társadalomban, tehát abban a tíz évben is, amikor a közvélemény, és főleg a hivatalos propaganda nem vett erről tudomást. Az is biztos, hogy ez a fajta szegénység, ami mindig is izgatott, és amelynek a létezésére mindig is igyekeztem felhívni a figyelmet, mivel egy mély társadalmi ellentmondást láttam benne, ezt nevezzük strukturális szegénységnek mi, néhány szociológusok. Vagyis egy olyan, a társadalom szerkezetében rejlő problémának, az emberek egy

része, egy jól körülírható kisebbség leszakad a társadalom fő irányaitól és fő mobilitási csatornáitól elzárva tengődik, és minden gazdasági és társadalmi folyamat abba az irányba hat, hogy ebből ne is keveredjen ki, tehát hogy ott maradjon. Ezt nevezzük strukturális szegénységnek, hogy ez a strukturális szegénység növekszik a gazdasági válság nyomán, és ezen kívül egy nagyon széles réteg, vagy rétegek, akiket az egyszerűség kedvéért középrétegeknek neveznék, életszínvonala markánsan romlik. Az egész társadalom szegényedik. Erre minden mutató utal, a fogyasztás szerkezetének változásától a jövedelemfelhasználás szerkezetéig, a jövedelem szerkezetének változásától kezdve a hétköznapi tapasztalatokig.

-Mire föl kezdte te a magyarországi szegénységgel foglalkozni?

- Ez is egy olyan alapkérdés, mint egy-kettő, amit már feltettél, tehát nagyon nehezen tudnék rá válaszolni, mélyebb önvizsgálatot igényelne. Mindenesetre élmények hatására, és annak a véletlennek köszönhetően, hogy a hetvenes évek elején folyó szegény-vizsgálatba részt vettem, és röviddel utána a kezdődő cigány-vizsgálatba is, és egy fiatal és fogékony periódusban lévén, rendkívül mély nyomokat hagyott az az élményanyag, amit ezekben a vizsgálatokban szereztem, és ettől nem tudtam, és nem is akartam elszakadni. Politikai dolog volt, azt hiszem, hogy az új mechanizmust pártoló politikusok nyomták a társadalom önismeretére vonatkozó vizsgálatok ügyét is, helyesen gondolván, hogy ahhoz, hogy bizonyos automatizmusoknak, pl. a piaci automatizmusoknak teret engedjen a társadalomban és a gazdaságban a vezetés, egy állandó kontrollra van szükség, és ismerni kell a társadalom mozgásait. Ahogyan a mechanizmus kibontakozása féket kapott, és visszarendeződés következett, szintén politikai döntések nyomán, ugyanúgy a szociológiának ez a dinamikus, nyitott szakasza is lezárult, és a továbbiakban a politikai vezetés nem volt kíváncsi a társadalom állapotára. A saját önigazolására volt kíváncsi.

- Mivel lettél kegyvesztett?

- Azt hiszed, hogy az embernek a saját sorsára vonatkozó események világosabbak, mint az ország sorsára vonatkozó események? Nem, nem világosak. Nem tudom, hogy mitől lettem kegyvesztett, csak kombinálni tudok. Időben összeestek bizonyos események, vagyis az én elszigetelődésem, és, hogy úgy mondjam, számadásnak kitettségem a szakmában, a szamizdat mozgalom megjelenése, az első, még nagyon szerény méretű, de mégis váratlan politikai tiltakozó mozgalomnak a jelentkezése, és a SZETA alapítása majdnem egy év leforgása alatt következett be. Némiképpen elhúztam az események kibontakozását az a tény, hogy akkor szültem a harmadik

gyerekeket, és az, pl., hogy kirúgjanak az állásomból, az valameddig eltartott, mert gyes-en, illetve szülési szabadságon voltam, másrészt pedig, hát az energiáimat is bizonyos fókig kötötte a kisbabám, tehát, hogy úgymondjam, lassabban történtek a dolgok, mint amennyire drámai gyorsasággal következtek igazából az események logikájából következőleg.

-Te akkor hol dolgoztál?

- A fővárosi Pedagógiai Intézetben dolgoztam, ami nem igazából tudományos intézet, és kutató munkát tkpen csak bizonyos területeken, így pl. szociológiában folytattunk ott. Nagyon békésen és jól megvoltam ott, nem emlékszem pontosan, hogy hány évig, de kb. hat-nyolc évig. Máig sem tudom pontosan, hogy mitől romlott meg a légkör, az biztos, hogy összefüggött azzal az igazi munkával, amit ott végeztem, amit szakmailag jónak tartok. Dehát ezek nagy szavak egy éppen csak elkezdődő szakmai pályán, hogy az addigi munkámnak az volt a csúcsteljesítménye. Ez egy kötet volt, interjúk gyűjtemény, a megelőző vizsgálatok interjúiból válogattam össze egy olyan gyűjteményt, amely tudományos meggyőződéseim szerint jó tipizálását nyújtotta a budapesti szegényeknek, és ehhez írtam egy viszonylag bő bevezetőt, ami összefoglalta azt, amit a nagyvárosi szegénységről akkor tudtam. És az első olvasatra sikere is volt tehát a főnökömnek, akit nagyon értelmes embernek ismertem, tetszett, és igen meglepve, hogy úgymondjam, megdöbbenve olvasta. Ő ezt nem gondolta, hogy ilyen izgalmas dolgok, amik az intézetében folynak. De aztán részemről teljesen váratlanul elkezdtek piszkálni ezt a tanulmányt. Ugyanez a főnök, és arra kezdett célozni, hogy ebben a szocializmus-sal ellentétes tendenciákat vél felfedezni, és hogy ezt dolgozzam át. Hát ezt nem tartottam követhetőnek. Egyrészt azért, mert nem pillanatnyi kedélyem parancsára írtam, hanem hát mélységes meggyőződésemmel hangot adva, másrészt pedig nem tartottam...hogy eztszempontok alapján megkövetelhetik tőlem.

- Nyilván itt már mögötte voltak azok a bizonyos dolgok, vizsgálódások amiket az előbb mondtál.

-Majdnem biztos, hogy ezek voltak mögötte, és nem a főnököm olvasta el figyelmesebben a tanulmányt, és esetleg a nagypolitika változásai voltak mögötte, egy másik kurzus hangjai. Mindenestre azt gondoltam, amikor ez a konfliktus bekövetkezett, hogy nem teszek engedményeket a karrierem és a maradásom érdekében, mert az járhatatlana, elfogadhatatlan nekem.

- Mi következett ezután az életedben?

- Hát egy kalandos időszak következett, ami nem állítom, hogy nem töltött el szorongással, különösen az elején, hiszen három gyereke volt, egyedül voltam, és kicsik voltak még ezek a gyerekek, a nagyok is ki-

csik voltak, és hát godnoplтам, hogy nem lesz könnyű felnevelni őket ilyen körülmények között, de hát halálos biztosnággal azt gondoltam, hogy más út nincs. Nemcsak egzisztenciális nehézségekkel kellett szemb nézni, hanem az egész világnak az elítélésével. Vagyis nem volt szinte ember, aki azt mondta volna, hogy igazad van, jól tetted. Mindenki azt mondta, hogy hülye vagy, rosszul tetted, de ugyanakkor nagyon sokan, és váratlanul sokan sok szeretettel és tapintattal, és ugyanakkor igen hatékonyan igyekeztek segíteni. Nahát mindenekelőtt az édesanyám, aki mélyésgesen nem értett velem egyet, mélylésgesen kalandornak és veszélyesnek, sőt, bűnösnek értékelte a lépéseimet, de mindig mellettem volt. És barátaim, nagyon sok barátom is. Ez hát egyrészt egy nagyon mély fedezés volt, hogy ennyi szolidaritás van azért a világon, másrészt pedig bizonyos büntudatot ébresztett bennem, hogy ha nekem, aki azért páholyban vagyok, azokhoz az emberekhez képest, akiket kutattam, akkor hogy lehet az, hogy nekik meg nem? Hogy a SZETA alapításában nagyon nagy szerepe volt ennek a személyes élménynek, tehát hogy ilyen szolidaritások működnek, hogy ezek mennyit érnek, nagyon sokat érnek, és hogy emgosszam ezt másokkal, akik nálam sokkal nagyobb bajban vannak.

- Namost hogyan nézett ki ez a SZETA-alapítás, vissza tudsz még erre emlékezni? Tudniillik akkor éppen állás nélkül voltál, három gyerekkel egyedül.

- Akkor még nem voltam állás nélkül, éppen gyes-en voltam, vagy éppen vissamentem a gyes-ről, de teljesen világos volt a tendencia, tehát hogy itt pillanatokon belül állás nélkül leszek. Valóban így is lett nemsokára. Tehát még volt állásom, perspektívám már nem nagyon, nagyon nagy izgalomban éltünk, hisze akkor hajtottuk végre azt az aláírásgyűjtő akciót, amely a Charta 77 aktivistáinak a perbe fogására vonatkozott, tehát az aláírásgyűjtésnek a lázában égtünk, és azzal a meglepő tapasztalattal a tarsolyunkban hogy a magyar értelmiség, vagyis a budapesti értelmiségben sokkal több a feszültség és a nyugtalanság, mint amennyi a felszínen látszott. Ugyanis hogyha nem így lett volna, akkor nem lett volna ilyen sikere ennek az aláírásgyűjtésnek. A sikert tkpen úgy tudnám jellemezni, hogy akiket megkerestünk, hát nagyon kisipari szervezéssel, ismerőseinket és azok ismerőseit, azok nagyon nagy arányban írták alá. Ebbe a....izgatott légkörbe éppen folyt egy ilyen ügy, tehát egy régi vizsgált család megkeresett, és segítséget kért, de az új az volt a helyzetben, hogy nem a saját maga számára, hanem egy szomszédja számára, aki az ő megítélésük szerint még nagyobb bajban volt, mint ők szoktak lenni. Nem tűnt ebbe fel, azt hiszem, semmi rendkívüli, hanem elmentem az illető családhoz, és valóban szörnyű állapotokat ta-

(Egy hivatásos...)

láltam, ekkor felmerült, tkpen még hozzá kellene tenni egy furcsa véletlen összejátszást, Iványi Gáborral, a Magyar Evangéliumi Testvériség nevű kis egyház lelkesével nem sokkal azelőtt kötöttem ismeretséget, és vele összetalálkoztam, amikor mentem ...legnagyobb meglepetésemre az Iványi Gábor néhány nap múlva pénzt hozott, mondván, hogy az ő kis egyházuk, amelyik abban az időben illegalitásban volt szintén, foglalkozik ilyesmivel, tehát a saját közösségükön belül szociális segélyezést is folytatnak, és erre a célra van egy kis pénzük is, és hát ebből adott. Hát ez egy nagyon jó ötlet, hogy pénz is van a világon, akkor kezdett motoszkálni, hogy talán meg kéne próbálni...némi tépelődés és szűkkörű beszélgetések után úgy döntöttem, hogy meg kéne próbálni, és hát kiket hívtunk volna össze, ha nem azokat az aktív ismerőseinket, akik az aláírási akcióban is aktívak voltak...

-...hogyan kezdtetek el működni?

- A mechanizmus az volt, hogy havonta összejöttünk, és mindenki a saját ismeretségi körében elmeséli, hogy kezdődik valami ilyesmi, és, valamilyen szakértelmet, tehát orvosi, jogász, pedagógiai, építész stb, tehát minden olyan szakértelmet, aminek értéke van a szegények számára, de nem rendelkeznek vele, és tárgyakat is, tehát ruhákat, háztartási cikket, mindenfélét, a minnek hasznát lehet venni, és amit nélkülöznek, és ezeket továbbítjuk azoknak, akiknek szükségük van rá. Csak lassan kristályosodott ki, hogy a gyakorlati segítségnyújtás csak nagyon kevés lesz jelentés, az egésznek csak az az értelme, és ez a fő funkciója, hogy felrázza a közvéleményt, hogy csiklandozza...

- Ez volt az egyetlen nem-egyházi szervezet Magyarországon, amelyik ezzel foglalkozott?

- A Vörös Kereszt elvben foglalkozhatott volna vele, mereven elzárkózott. Azt kell mondanom, anélkül, hogy csorbítani akarnám az egyházak hagyományos érdemeit, hogy az egyházakkal szemben is mi voltunk az egyetlenek, ugyanis az egyházak, vállalván a politikai környezetből adódó szabályokat, ha foglalkoztak jótékonyossággal, akkor azt nagyon nagyon csendben csinálták, tehát éppen hogy nem volt céljuk a közvélemény felrázása. Nem csoda, hiszen nem sokkal korábban még perbe fogtak egyházi személyeket azért, ha nyilvánosan szót ejtettek a szociális problémákról, és adakozásra szólították fel a híveiket.

- A hetvenes évek második felében?

- Bizony, bizony, voltak ilyen esetek. Úgynevezett nyilvános koldulás címén eljárást indítottak lelkesek ellen, mindenesetre nem volt egyáltalán kockázatmentes, ha egyházi személy ennek nyilvánosságát is adott, sőt, a leghatározotabban kockázatos volt, és mivel azért az egyházakna

nyilván voltak más fontos céljaik, azt az utat választották, hogy a szociális tevékenységüket mély csendben, hogy úgymondjam konspiratív körülmények között folytatták.

- Nagy sikert ti sem arattatok hivatalosan.

- Nem arattunk sikert, de mi úgy képzeltük, hogy pontosan olyan fontos a nyilvánossága a tevékenységnek, mint maga a tevékenység. Hátmost már merek durván fogalmazni, provokatív hangokkal párosult segítő szándék. A segítség a szegények felé irányult, a provokáció pedig egyrészt a közvélyemény, másrészt a hatalom felé. Namost az első időben, amikor még nem volt kirajzoldódott csatornája, működési területet és intézményrendszere az ellenzéknek, csak a SZETA, akkor direkt módon a SZETÁ-t is érte rendőri zaklatás, de nem elviselhetetlen mértékű. Mindenestre nagyon gyorsan jelentkeztek az ellenzéki tevékenység más formái, és azok sokkal direkter kihívást jelentettek a politikai hatalomnak. A fő csapások azt érték. Tehát a továbbiakban elkerült a figyelem a SZETÁ-ról, mindenféle rendőri akció, amely pl. engem érintett, mint a szamizdat munkatársát érintett, és nem mint a SZETA aktivistáját. A házkutatásoknál a SZETÁ-t megtestesítő hatalmas tömegű ruhát azt látványosan kikerülték a házkutatók, miközben hát minden mást alaposan feldúltak. Ugyanúgy látványosan kikerülték azokat a levélcsomagokat, amelyek a SZETA dokumentációját képezték, és nem tettek fel kényelmetlen kérdéseket arra pénzre, amely egy külön dobozban volt, és nyilvánvalóan a SZETA pénze volt, hiszen ugyanott voltak a nyugták, elismervények.

- Már többször mondtad, hogy a Charta aláírói, a SZETA alapítói, a szabaddemokraták, ezek többé-kevébé ugyanazon körből kerültek ki.

- Az aláírás szervezői nagyrészt már diákkorukból ismerték egymást, és különböző világnézeti indíttatságból és különböző szakmákból érkezve, de egy ilyen emberjogi alapon egyetértve, találkozott ez a társaság a kezdeti politikai akciókban, és végül is a második nyilvánosság néven defineálható mozgalomban. A centrális szerepük filozófusoknak, társadalomtudósoknak és hajdani marxistáknak jutott, de velük kötött szövetséget jónéhány más csoport is, így pl. mi, a személyi (?) iskola, akik(...) ultrabalos ellenzék és az ún. revizionista vagy reform-marxista ellenzék a hatvanas évek végén szembenállt egymással.

-Lehet nevesíteni most már?

- Hát lehet, persze, mondjuk KIs János, Becse György és Haraszti ideológiai ellenfelek voltak. Namost, ami minket, a személyi iskolát illeti, mi egy kicsit más állásponton voltunk ...kétféle marxista elvezéseknek a csatáiban nem azért, mert nem voltunk marxisták, hiszen majdnem azok voltunk, márcsak azért is, mert nem is lehettünk mások, nem tanultunk

mást. És azért végülis a marxizmus nem volt, különösen a filozófia szakon, ahol némely évjáratokon színvonalas filozófusok, marxista filozófusok tanítottak bennünket, tehát nem volt egy olyan elfogadhatatlanság és feltűnően rossz elmélet, ami ne jelentett volna intellektuális csábitást. Ám, volt egy nagyon döntő mozzanat, ami elválasztott, pl. engem a kitűnő és nagy tehetségnek örvendő évfolyamtársaimtól, és ami megakadályozott, hogy ..barátok legyünk, nevezetesen az 56-os forradalom és a Kádár-hatalom megítélése volt ez a választóvív. Az én számomra, és azt hiszem, hogy ez a Kemény köré csoportosulóknak legnagyobb részére igaz volt, 56-ot forradalomként élték át, és ezt a meggyőződésüket nem adták fel egyetlen pillanatra sem, és ez a tény merőben más viszonyt épített ki a hatalommal és az értelmiségi pálya lehetőségeivel kapcsolatban is, mint a marxistáké, akik bizonyos fokig, de azonosulni tudtak azzal a politikai berendezkedéssel és azzal a hatalommal amely Magyarországon megvalósult. Én soha nem tudtam kiheverni az 56-ot traumát, nem a forradalom bukását, hanem azt a tényt, hogy ez a felnőtt világ, ugye én akkor kiskamasz voltam, 12 éves, hogy ez a felnőtt világ végülis lenyeli és tudomásul veszi, és képes beilleszkedni abba az én számomra minig is jogtípró hatalomba

- T ezt tieznkét évesen is így gondoltad?

- A legnagyobb mértékben így gondoltam, olyan cezúrát jelentett az életemben, pl. a szüleimhez való viszonyomban, a tanárainhoz, az egész felnőtt világhoz való viszonyomban az 56-os forradalom és az azt követő hónapok, ami az egész életemet meghatározta a továbbiakban. Úgy gondoltam, hogy mindenki hazudik, legfeljebb azok nem hazudnak, akik kimentek vagy a börtönökben ülnek. És meg kell mondjam, hogy ők is csalódást okoztak, nagyon kevés kivétellel, mert beilleszkedtek, elfelejtették 56-ot. Még szűk körben is alig-alig emlegették, főképpen nem nyilvánosan, miután

- Könnyen bekerültél az egyetemre?

-Könnyen, a tanulás az nekem mindig is egy nagyon otthonos tevékenységi forma volt, mivel imádtam az édesanyámat, mint kisgyereket, az édesanyám tanítónő volt, következképpen az volt a világ legtermészetesebb dolga, hogy avilágon a legfontosabb az iskola, azon belül a legfontosabb, hogy jól tanuljon az ember, hiszen olyan egyszerű lények kegyeit nyerheti el ilyen módon, mint amilyen a mamám. Az egyetemre viszonylag könnyen bekerültem, mert a tanulmányi versenyen elért eredményem alapján, az első öt között voltam, nem az első három, ami automatikus felvételt eredményezett, de azért gyakorlatilag felvételi vizsgával ugyan de automatikus felvételt eredményez, bár, filozófia szakra nem vettek volna fel a szokásos protekciók nélkül,

- Mit jelent, hogy szokásos protekció?
- Hát amivel a középosztály általában minden ügyét intézi, még akkor is, ha úgyhogyha nincs rá szükség, vagyis hogy keresi a kapcsolatokat. Hát ezek megvoltak, hiszen az illegális mozgalomból számos tudományos, illetve egyetemi emberrel volt a szüleimnek baráti viszonya, és hát mondjuk megemlíthetném, hogy én a filozófiára jelentkeztem, és ilymódon a felvétele egyszerűen ment. Azt hiszem, hogyha nem lettek volna ezek a kapcsolatok, akkor nem filozófia szakra vettek volna fel, hanem átirányítottak volna másra, ez, mint később kiderült, elég gondosan válogatott, hogy úgy mondjam, megbízhatók szakja volt. Egyrészt a régi pártértelmiségi gyerekei kerültek a filozófiai szakra, akik nem titkoltan az elit utánpótlását voltak hivatottak biztosítani, hát ilyen volt a Kis János és a Haraszti is, és a másik pedig a friss hús, vagyis az alulról jött, de a KISZ-mozgalomban nagy aktivitást és elkötelezettséget mutató fiúk és lányok, akik viszont az apparátus utánpótlását voltak hivatva biztosítani.
- Két dolgoról szeretném még, hogyha szót ejtenénk. Már érintőlegesen beszéltél arról, hogy három gyereked van. A három gyerek hogyan tűrte el a te életformádat? Egyáltalán a családot hogyan tűrte el?
- A kényszer meg az egymás iránti szeretet, az egy olyan egyedi életformát épített ki nálunk, ami nagyon-nagyon boldogító volt, és irigylés tárgyát képezte a gyerekek barátai között. Úgyhogy a nagyobbik fia egyszer, még kamaszként, angyali ártatlanságával úgy fogalmazott, hogy anyu, minden gyerek irigylő az osztályban a mi életformánkat. Hát ennél nagyobb kitüntetést, akármilyen zászlórendet, nem kaphatok soha az életben, mint ezt amodnatot.
- Te fel vagy készülve rá, hogy adott esetben egy politikai-hatalmi funkciót vállalnál, hiszen a demokratikus ellenzéknek jószerével egyetlen női vezetője vagy?
- Attól félek, hogy nem vagyok alkalmas politikai szerepvállalásra, ugyanis sok olyan tulajdonság hiányzik belőlem, ami a politikai szerephez nélkülözhetetlen. Pl. a versenyszellem. Ha nem ambiciózus valaki, akkor azt hiszem, kár politikai szerepet vállalnia. Akinek a számára a vereség nemtragédia, az ne legyen politikus. Éppen ezért azt hiszem, hogy nem fogok politikai szerepet vállalni, hanem értelmiségi leszek újra, vagy maradok.
- Jelenleg hol dolgozol?
- Egy óvodában dolgozom, három éve, igen, hát ez egy lehetetlen helyzet nem szeretnék óvónő lenni igazából. Remélem, hogy fenn tudom tartani a befolyásomat azokra, akik viszont politikai funkciót szeretnének, vagy szívesen vállalnának. Közel állunk egymáshoz, gondolkodásban, célokban

hogy őket befolyásolni tudom a magam értelmiségi eszközeivel, és hogy ilyen módon vállallok részt a politikai kibontakozás és gazdasági kibontakozás elősegítésében, de a versenypályán való szereplést azt szeretném átengedni másoknak.

- o o o -

KOSSUTH - adó

ESTI MAGAZIN

18.30 h

A mikrofonnál: Müller Mihály.

Tartalomjegyzék: ---

Időjárásjelentés: ---

A háromoldalú politikai egyeztető tárgyalások június eleje óta nem nyilvánsoak, mert a felek úgy vélték, hogy érdemi tárgyalás helyett csak politikai frázispufogtatásba fulladnának a találkozók, abban viszont megállapodtak, hogy a tárgyaló felek szabadon informálhatják a sajtót a tárgyalások után véleményükről. Az MSZMP és az Ellenzéki kerekasztal is élt a lehetőséggel. Először Kerekes Andrást hallják az MSZMP székházából:

- A párttörvény mintegy 90 %-ban már kész, megvan a remény rá, hogy a három tárgyaló fél megállapdojon a Parlament elé terjesztendő törvénytervezet szövegében. hogy ez már a szeptemberi országgyűlési évadnyitóig megtörténik-e, azt ma még csak találgatni lehet. Sok függ a politikai szándéktól, - mondta FEJTI György, az MSZMP Politikai Intézőbizottságának tagja, a KB titkára, a mai sajtóértekezlet első előadója, és hozzátette; a másik két törvénytervezet vitájában is történt előrelépés. Közülük a választójogi törvény előkészületeiről Tóth András, a KB osztályvezetője beszélt, az alkotmánymódosítás problematikájáról pedig KILÉNYI Gézárt hallottuk. Emlékeztetőül: ez az a három téma, amelyben - tekintettel politikai fontosságukra -

(EM)

a tárgyaló felek sürgős munkát vállaltak. Visszatérve a párttörvény tervezetére, három pontban mutatkozik jelentős nézeteltérés. Az MSZMP fölfogása szerint a párt vagyona sem politikai, sem jogi megítélés szempontjából nem tartozik a háromoldalú tárgyalások témakörébe, de ha a pártok bejegyezése vagyonnyilatkozat megtételéhez lesz kötve, akkor természetesen az MSZMP sem zárkozhat el ettől, ám csak az illetékes bíróságnak kíván számot adni vagyonáról. A másik neuralgikus pont a pártok munkahelyi működése. Az MSZMP úgy véli, a törvény ne szabja meg a pártok fölépítésének, szervezésének rendjét, - vagyis hogy lehet-e, vagy sem bemenni a munkahelyre, illetve, esetükben, ottmaradni. Az MSZMP például tradicionálisan a munkahelyeken működik. FEJTI György siketett emlékeztetni arra, hogy most hangsúlyáthelyezés történik a lakóhelyi politikai tevékenységre, ez azonban hosszabb folyamat. Fontos ugyanakkor, hogy a munkahelyi pártszervezetek döntést ezután csakis pártügyben hozhatnak, és persze a munkaidő után kell tevékenykedniük. Vita még a pártok külföldi finanszírozásának szabályozása. Az MSZMP itt meglehetősen részletes szabályozást tart szükségesnek és mindenekelőtt a teljes nyilvánosságot. Ezután TÓTH András szólt a választójogi törvény előkészületeiről. Abban teljes az egyetértés - mondta -, hogy a békés átmenet kulcskérdése a szabad választások megtartása. A tárgyaló felek még csak közelítgetik álláspontjukat. Az MSZMP véleménye az, hogy miután 1966 óta hazánkban egyéni választókerületi rendszer van, erre a bázisra kell építkezni. Tehát szemben az Ellenzéki Kerekasztal elképzelésével, nem 175-175 egyénileg, illetve listán megválasztott képviselő kerülne majd be az új törvényhozásba, hanem mintegy 300 egyéni választókerületben harcolja ki mandátumát és kb. 50 országos listán. A töredékszavazatok összeadásának arányában az utóbbiak. Az MSZMP kétfordulós választási rendszert képzel el. Az első fordulóban abszolút többségre volna szükség, - tehát a választóknak több mint a fele részt kell hogy vegyen a szavazáson és a leadott szavazatok több mint a felére van szükség a győzelemhez -, a második fordulóban már legyen elég a relatív többség is, - javasolja az MSZMP. Ahhoz, hogy valamely erő fölkerüljön az országos listára, a választókerületek min tegy harmadában jelöltet kell tudni állítani. Ezután KILÉNYI Géza professzor szólt az alkotmánymódosítással kapcsolatos kérdésekről és mindenekelőtt kijelentette: az már nyilvánvaló, hogy az új Alkotmányt az új Ország-

(EM)

gyűlés fogja elfogadni, a mainak azonban még jócskán volna dolga. Erre azonban egyelőre nincs lehetőség, mint ahogy bár a tárgyaló partnerek elismerik, hogy a készülő tervezetek európai mércével mérve is jó törvényhez vezetnének, mindazonáltal újra meg újra kétségbe vonják a Parlament legitimitását. Ilyen alapon azonban az ellenzék legitimitása is megkérdőjelezhető, - mondta KILÉNYI professzor, egyúttal értetlenségét fejezte ki, hogy némely politikai szervezetnek az az álláspontja, miszerint a köztársasági elnöki intézmény valójában csak az MSZMP kísérlete hatalmának átmentésére. Ugyanis minden párt állíthatna jelöltet, sőt, választópolgárok független csoportja is, a jelölek között pedig népszavazás döntene. Ennél demokratikusabb módot egyelőre nem tud. Kérdésemre KILÉNYI Géza professzor azt is elmondta, hogy ha a három tárgyaló fél nem tud előzetesen megegyezni iegn fontos törvénytervezetek szövegében, akkor a kormány végül kénytelen lesz vállalni azt az ódiumot, hogy konszenzus nélkül viszi a tervezetet a Parlament elé. Mert az még mindig kisebb veszély, mint a taktikai okokból folytatott állóháború.

-

Az Ellenzéki Kerekasztal értékelését az állóháborúról VARGA Csaba szóvivő fogalmazta meg Németh Miklós Attilának:

- A sajtótájékoztatón egyértelművé vált, hogy bizonyos bizottságokban, bizonyos kérdéseknél megrekedtek a tárgyalások.
- (VARGA) Az Ellenzéki Kerekasztal azért hívta össze a mai sajtótájékoztatót, hogy segítse elkerülni a tárgyalások megszakadását. A Kerekasztal pártjai, szervezetei úgy ítélik meg, az elmúlt két-három hétben az MSZMP tárgyaló küldöttségei mintha visszaléptek volna korábbi álláspontjaiktól, merevebbek lennének és igyekeznének nem egy kérdésben a megegyezést lassítani, - vagy tulajdonképpen elhalasztani.
- Ez az az időszak, mióta POZSGAY Imre szabadsága miatt FEJTI György vezeti az MSZMP tárgyaló küldöttségét.
- Az ellenzék pártjai nem tudhatják, hogy az MSZMP-n belül milyen viták folynak és nem tudhatják, hogy melyik politikus igazán melyik véleményt képviseli. Mi úgy ítéljük meg - mindezt kívülről nézve -, hogy ha POZSGAY Imrével tárgyalunk, akkor a tárgyalások mindig konk-

(EM)

rétak voltak, korrektek és tisztességesek. De ezzel együtt nem a FEJTI György személye a perdöntő, hanem itt valószínűleg egy olyan MSZMP álláspontmódosulás lehet a háttérben, ami mögött esetleg talán KB-döntés is lehet, aminek az a lényege, hogy a tárgyalások tempóját, döntési jogkörét esetleg ők másképpen gondolják. Úgy gondoljuk, hogy a magyar Alkotmányban, az új helyzetnek megfelelően, rögzíteni kell a politikai pluralizmust. Nem lehet benne sem az, hogy Magyarország szocialista, sem az, hogy egy pártállam diktatúrája, sem az, hogy egy párt irányítja itt a politikát. Ha nem tudunk megegyezni arról, hogy az új Alkotmány tartalmazza, - amit egyébként az MSZMP korábban sokszor elismert elvi nyilatkozatokban - hogy többpárt rendszer van, hogy ez egy köztársaság, hogy egyetlen párt, vagy erő sem törekedhet erőszakos módon a hatalom átvételére, - akkor nincs garancia arra, hogy lehet Magyarországon egy szabad választás. A politikai átmenet legfontosabb általános elveit, emberi jogi deklarációit az Alkotmányban rögzíteni kell.

- A sajtó képviselői sázmankérték a Kerekasztaltól, hogy miért nem foglalkozik konkrét gazdasági kérdésekkel? Elképzelhetően az időközi választásokon bekövetkezett érdektelenség is ebből fakad.

- Nagyon nehéz megítélni, hogy miből fakad a választói érdektelenség. El kell fogadnunk, hogy nem lesz olyan választás Magyarországon se, ahol mindenki érti, hogy miről folyik a vita, mi mellett kell szavazni és el is megy szavazni. Én azt hiszem, ha lesz Magyarországon valamikor parlamenti választás, s azt megelőzi egy tisztességes, egyértelmű kampány, ahol a pártok betartják a játékszabályokat kölcsönösen, akkor ez egy olyan politikai légkört és izgatlmát teremthet, hogy elérhető, hogy általában a magyar társadalom nagy többsége elmegy szavazni.

-

A hazai politikai élet szokatlan.....

(folytatás a következő oldalon)

(EM)

- A hazai politikai élet szokatlan akciója.

.....az MSZMP elnöke előzőleg találkozott Kiss István kecskeméti és Garai István kiskúnfélegyházi képviselőjelölttel. Ők indulnak a kormányzó támogatásával a három nap múlva esedékes pótválasztáson.

- Egy a világháború óta folyó vita végére is talán pont került.

Az MSZMP vezetőinek moszkvai megbeszélésén előzetes megállapodás született a 2. világháborúban a SzU-ban esett magyar katonák emlékének ápolásáról. Egyebek között erről tájékoztatta GRÓSZ K.pártfőtitkár a Magyar-szovjet Baráti Társaság elnökségét. A politikus elmondta azt is, hogy a szovjet fél kész pontosítani az országa területére lévő magyar hadifogoly temetők helyét és együttműködik helyreállításukban. GRÓSZ K. hangsúlyozta, hogy a Magyar-szovjet Baráti Társaság munkáját eredményesen segíthetnék a hazai társadalmi, kulturális és tudományos élet elismert képviselői.

- Az Esti Magazin külföldi hírösszefoglalója következik, Tamási Zoltán szerkesztésében. Az új lengyel miniszterelnök szerint a legfontosabb feladat megőlni a boltokat áruval. Nemes Gábor jelenti Varsóból.

- A kormányalakítási tárgyalások során továbbra is igyekszem nagy koalícióra rábeszélni az ellenzéket - nyilatkozta a megválasztása után Kiszczak miniszterelnök és bár ennek pillanatnyilag nem sok esélye van, a javaslat szivós ismételtetése jól mutatja Kiszczák politikai szándékait és politikai stílusát is. Különösen, miután rövid nyilatkozatában igen melegen beszélt Jaruzelski elnökről és a L.Walesáról. Pedig ez utábbi táviratban közölte híveivel, elnöknek szívesen látta volna Kiszczakot, miniszterelnöknek azonban nem kívánja. Az ellenzék vezérszónoka ezt úgy magyarázta, hogy nekik nem a volt belügyminiszter személye ellen van kifogásuk, hanem a kormányzó párt ellen. Szerenék inkább ők átvenni a kormányrudat. Kiszczak, aki saját bevallása szerint egészen az utolsó percig nem volt biztos abban, hogy megválasztják, véglűis megkapta a szavazatok 56 %-t. Igaz néhányan saját pártjából is ellene szavaztak. Kiszczak csakúgy, mint Jaruzelski tábornok egész életében katona volt és megfontolt liberális, kicsit mindig a háttérbe húzódó politikusnak számított, erre még a hírszerzés főnökeként szokott

(EM)

rá. Jaruzelski 1981-ben katonaként azért tette a belügy élére, hogy kézben tartsa megfékezze a korábban igen önálló politikai szerepet játszó minisztériumot. Kiszczak ennek eleget tett, hiszen 1984-ben saját minisztériumának tisztjei között megtalálta és átadta a az igazságszolgáltatásnak Popieluszko gyilkosait. Később ő volt a kerekasztal tárgyalások társelnöke és mint ilyen kivívta ellenzéki partnereinek megbecsülését. Programbeszédében ma csakúgy mint az ellenzék tegnap, az előző kormány értékelésekor, drámai helyzettel, a piac összeomlásáról beszélt és drasztikus stabilizációs politikát helyezett kilátásba. A legfontosabb cél, most az üres üzletek megöltése árúva, ennek érdekében tovább folytatja majd a piaci viszonyok bevezetését, de a teljes gazdasági káoszt szerinte csak egyidejű állambeavatkozással lehet elkerülni. Mind ezt, miután ő maga nem gazdasági szakember, az eddigi felelős miniszterelnökhelyettesre bízta majd. persze csak akkor, ha a szejm illetékes bizottságai elfogadják Sekula jelölését. Nálam csak az lehet miniszter, akikkel a szejm bizottságok is egyetértenek - mondotta. igaz nem arra a rendkívüli szejm bizottságra gondolt, amelyet a LEMP akarata ellenére hozott létre ma reggel a szejm, hogy kivizsgálja a Rakowski vezette előző kormány tevékenységét, és amelynek pusztán léte is komoly figyelmeztetést jelent az amugysem i9rigylésre méltó helyzetben lévő új miniszterelnököknek.

- Most a libanoni túszzal kapcsolatos jelentések következnek.

Dél-Libanonba érkezett a világszervezet egyik főtitkárhelyettese, hogy az emberrablók által kivégzett amerikai alezredes ügyéről tárgyaljon a térségben állomásozó ENSZ erők vezetőivel.-----

Moszkvában az amerikai nagykövet felkereste a szovjet külügyminisztert aki néhány órával korábban tért haza Iránból. A megbeszélésről, amelyet az amerikai diplomata kért, hivatalosan semmilyen részletet nem közöltek. megfigelők azonban feltételezik, hogy a nagykövet a túszz-dráma ügyében akart konzultálni Sevardnadzeval, mivel a szovjet diplomácia vezetőjének teheráni tárgyalásain szóba került a libanoni helyzet is.

(EM)

- Azt a brit túszt, akinek életét talán a legnagyobb veszély fenyegeti, sőt akit egyes jelentések szerint talán már ki is végeztek, Martin Kovács Miklós mutatja be.

- (TERRY Waite lelkesz életét, majd a fogságának részleteiről ismerteti, aki kb. három éve került libanoniak fogságába.)

-

- A brittek egyébként több túsztuk életéért is rettegnek, mást nem is nagyon tehetnek több okból. A brit fővárosból Szászi Julia jelenti.

- London dolgát az is megnehezíti, hogy két fontos országgal Iránnal és Szíriával nincs diplomáciai kapcsolata, sőt ez utóbbival S. Rushdie azóta sem lezárt ügye miatt folyamatosan rossz a viszonya.-----)

-

Irak sürgeti, hogy a libanoni válság rendezése érdekében hívjanak össze rendkívüli arab csúcsértekezletet. A bagdadi lépés előzménye, hogy két nappal ezelőtt végleg kudarcot vallottak az Arab Liga májusi, legfelsőszintű konferenciáján létrehozott különbizottság közvetítő próbálkozásai. Az algériai, marokkói és szaudi külügyminiszterből álló testület az évek óta tartó libanoni polgárháború befejezését akarta elérni, mégpedig oly módon, hogy a szembenálló felek végre tárgyalóasztalhoz üljenek.

M.Gorbacsov válaszolt a török államfőnek, aki 40 ország, - köztük a SzU vezetőitől kért segítséget a Bulgáriában élő török kisebbség ügyében. A Moszkvában keltekezett üzenet tartalma nem ismert, az viszont bizonyos, hogy az ankarai szovjet nagykövet már jóideje igyekszik közvetíteni Törökország és Bulgária között. Török statisztikák szerint egyébként mitegy 230-ezer bulgáriai mohamedán hagyta el hazáját eddig és távozott Törökországba.

- Még mindig nincs végleges sztrájtörvény tervezet a SzU-ban. Moszkvai tudósítónk, Izbéki Gábor jelenti.

(EM)

- Az első szovjet sztrájk törvény tervezetének vitáját kezdték meg ma a szovjet képviselők, ám ezt rögtön társadalmi vitára is bocsátották annak hibái miatt. A Salajev szakszervezeti vezető által javasolt szöveg szerint a sztrájk eszközéhez azután nyúlhatnak a munkások, ha a létrehozandó békéltető bizottságban, illetve a munkaügyi döntőbíráson a munkáltatók és a munkavállalók vitáját nem lehet rendezni. Nem sztrájkolhatnak azonban a védelemmel és a lakosság létszükségleteivel foglalkozó vállalatok és intézmények dolgozói. Ezek listáját a törvény előre meghatározná. A sztrájk idejére a munkabért a vállalat és nem a társadalombiztosítás fizetné. A koradélután vita alapján látszott, hogy a tervezetet a júliusi országos bányászsztrájk nyomán, sebtében hozták össze és ráadásul alig vették figyelembe a sztrájkbizottságok véleményét, sőt, a tervezet nem is számol a munkaügyi vitákban a sztrájkbizottságokkal, amelyek pedig a mostani eseményekben azonnal kezükbe vették a kezdeményezést, míg a hivatalos szakszervezetek többségében nem tudtak mit kezdeni a sztrájkkal. A Parlament ma tárgyalta még a képviselők jogi és hatalmi státuszáról, valamint a képviselőknek nyújtott költségtérítésről és fizetésről. Ezen összegeket a honatyák elenyészően kevésnek találták és az egész tervezetet visszaadták az illetékes bizottságnak átdolgozásra. A dokumentum szerint a népi küldöttek havi 200, az állandóan működő Legfelsőbb Tanács hivatásos képviselő tagjai pedig havi 500 rubel költségkeretet kaptak volna. A fizetések összegéről nem közölt adatot a TASZSZ.

-

Moszkvában meggyilkoltak egy újságíró, aki a szovjetunióbeli maffiáról gyűjtött adatokat. A 26 éves fiatalmeber nemrégiben személyesen is fölkereste Üzbegisztánt és a Kaukázuson túli területeket, hogy tanulmányozza a szervezett alvilág ottani tevékenységét. Azóta telefonon többször kapott fenyegetéseket, de ezeket nem vette komolyan és a rendőrséget sem értesítette. A gyilkosság előtti éjjelen egy telefonhívás nyomán ment el moszkvai lakásáról, majd nem sokkal később már csak a felismerhetetlenségig összevert tetemét találták meg a közelben.

(EM)

A jugoszláviai Koszovó egyik szénbányájában továbbra is sztrájkolnak a dolgozók, mert még az egy hónappal ezelőtti esedékes fizetésüket sem kapták meg.---(Ism.)

Sztájkolnak Londonban is. Ott a híres földalattiban szüneteltetik a munkát. Ismét Szász Júliát hallják:

(--- Ha szerda, akkor földalatti sztrájk.--- 14 hete folyik a sztájk, a többi szakszervezet beérte a 8,8 %-os béremeléssel, de a föld alatt nem dolgoznak a munkások.-- A forgalmi nehézségek elviselhetetlenek.---)

Az EM-ban újra hazai jelentések következnek, s az első mindjárt egy olyan, ami hihetetlen nagy port vert fel. Tegnap hozta ugyanis nyilvánosságra a Fővárosi Tanács a lakásgazdálkodási elképzeléseit. Ebben - a többi között - szerepel a lakásbérleti díjak akár kétszeres emelése, a bérleti és cserélési jogok korlátozása és a lakáson belüli hibák javításának a bérlőre hárítása. A Lakásbérletők Országos Egyesületének ezzel kapcsolatos álláspontjáról Batta Pál főtitkárhelyettest Szörényi Péter kérdezte. --- (Ism. 97. oldal.)

(A riport folytatása)

-(Batta) Ugye a sorrendiséggel is probléma van, ugyanis a Fővárosi Tanács koncepciója, az olyan paraméterektől annak a megoldása, annak a megvalósíthatósága, amikben egyelőre még nincs döntés, - tehát a kormány még nem tárgyalta meg a hosszútávú lakáspolitikai koncepciót. Mi magunk, az egyesület részéről amellelt vagyunk, hogy ezt a kérdést kört komplex módon lakástörvénnyel szabályozza a Parlament. Tehát olyan kérdések nem dőltek még el, amiknek a függvényében lehetne majd a Fővárosi Tanács lakáskonceptióját értékelni.

- Mégis, mi lesz, ha a Fővárosi Tanács ragaszkodik ehhez a koncepcióhoz? És emlékeztetem önt, hogy a Fővárosi Tanács úgy véli, hogy ez a koncepció szociálisan igazságosabb.

- Hangsúlyoznom kell, hogy a Fővárosi Tanács részéről ez nem egy elfogadott koncepció, tehát csak egy tervezet, és véleményem szerint magán az apparátuson belül is ebben biztos, hogy viták lesznek még, de amennyiben a kérdés reálisnak tűnik, akkor egyesületünk a legkorikusabban ki fog állni a lakásbérlők érdekei mellett és minden törvényes eszközt meg fogunk ragadni annak érdekében, hogy megakadályozzuk.

(EM)

lyozzuk ennek a lakosságellenes módszernek a bevezetését.

- Ez mit jelent?

- Hát ez azt jelenti, hogy mindazokkal az eszközökkel élünk, amelyek ma egy társadalmi szervezet kezében vannak annak érdekében, hogy akár a választásokon folytatott, a választást befolyásoló,

- Tanácstagi választásokon, mondjuk kiállnak,

- A tanácstagi választásokon kiállunk és ebben a kérdésben elfoglalt álláspontjuk szerint fogjuk minősíteni a tanácstagokat, tehát ezzel tkp. artikulálni fogjuk azt a lakossági véleményt, amelyet a lakásbérlők oldaláról képviselünk.

-

Békéscsabán szombaton szavaznak arról, hogy visszahívják-e tisztségéből a tanácselnököt. GALI? Mihályt a labdarúgó bundaügyben két és félmillió Ft elherdálásával vádolják, ezért a Városi Pártbizottság azt javasolta, hogy a választók döntsenek a békéscsabai tanácselnök visszahívásáról.

Első hallásra tlaán szokatlan, hogy a Vállalkozók Országos Szövetsége a mai elnökségi ülésén szigorú gazdasági kérdések helyett a televíziós parlamenti közvetítések ügyével kezdte a vitát. Ám Gárdai László interjújából, - amelyet PALOTÁS János elnökkel készített - minden kiderül:

- Miért tartja fontosnak azt, hogy az élő televízió-közvetítések a Parlamentből ne szűnjenek meg?

- (PALOTÁS) Az elkövetkező hónapokban olyan jogszabályok, alapvető dolgok; állami vagyonkezelés, vagyonértékelés, a vállalkozási nyereségadó reformja kerülnek napirendre, hogy alapvető fontosságú, hogy erről mind az előterjesztő tudja, hogy milliók megnézhetik - és utána számonkérhetik a teljes szöveget, az elhangzott szöveget -, mind a képviselő is tudja, hogy figyelik. Úgyhogy ez a kontroll, a nyilvánosság kontrollja kell, erről nekem pozitív tapasztalataim már az elmúlt hónapokban vannak, úgyhogy erről, azt hiszem a vállalkozói kör most semmilyen körülmények között nem mondhat le.

- Hogyha már a különböző törvényjavaslatoknál tartunk, az elnökség

(EM)

tárgyalta az általános forgalmi adóról és a személyi jövedelemadó-ról szóló kormányzati módosítások javaslatát. Mire jutottak?

- Az általános forgalmi adóra szükség van, nélkülözhetetlen, hogy a magyar gazdaság integrálódjon egy szabályozó elvben Európához, de így kárt okoz. Tehát egy progresszív jogszabály így önmagában kárt okoz. A személyi jövedelemadóval kapcsolatos koncepcióról is ez a vélemény formálódik, - ott a szakértőink még nem fejezték be a munkát. Előfordulhat, hogy a progressziót csökkenteni kell, mégsem fogalmazzák meg sehol nyíltan - pedig ez kormányzati feladat lenne -, tehát a 40 % fölötti résznek a levágása. A pénzügyminisztériumi koncepció is lemegy a progresszióval, de nem megy le eléggé; csökkenti a kulcsoknak a számát, de úgy, hogy még benne van, hogy az igazságosság megkövetelne, hogy legyen még 4-5 kulcs. Egy egyszerűbb megoldás kell, mert akkor az adminisztrációnak 80-90 %-a kiváltható lenne. Lényeges, hogy sokkal nagyobb kockázatvállalást is kellene a jogalkotó oldaláról ma felvállalni, mert nagyok a problémák és azt csak megfelelő bátorsággal, - nem vakmerőséggel -, megfelelő bátorsággal és hozzáértéssel kell megoldani. A kicsi lépések, azok megbuktathatják a rendszert.

-

Viszsatérve a TV-közvetítésre. A vállalkozók természetesen nem a szövetség vagyonát ajánlották föl, hanem támogatókat keresnek.

A munkások érdekeinek fokozott figyelembevételét és a tulajdonban való részesedésüket szorgalmazza a Szabad Demokrácia Szövetsége és a Szolidaritás Szakszervezeti Munkásszövetség. Ennek érdekében új, pártoktól független, szabad szakszervezetek létrehozását támogatják. A két szövetség szerint az állami tulajdon és a bürokratikus gazdaságirányítás vitte csődbe az országot, amiből a kiút csak a piacgazdaság lehet.

A győri RÁBA mindaddig nem hajlandó megálalpodást kötni a General Motors-al személyautó motorgyár létesítéséről, amíg idehaza elvonják a nyereség jó részét a sikeres vállalatoktól. - Ezt a cég vezérigazgatója nyilatkozta a FIGYELŐ című lapnak. HORVÁTH Ede elmondta,

(EM)

hogy inkább eladják a motorgyárnak szánt szentgotthárdi csarnokukat, mert ha továbbra is hét?dollar haszonból hármat elvesznek, akkor nem éri meg a beruházás. A RÁBA vezérigazgatója szerint vállalatát az utóbbi időben önkényesen újabb és újabb adókkal és elvonásokkal sújtották. HORVÁTH Ede hangsúlyozza, hogy az ígéreteknek megfelelően, valóban szakítani kellene az állam korábbi gyakorlatával, ellenkező esetben egy olyan sikeres vállalkozás sem kifizetődő, mint a tervezett motorgyár, az amerikai céggel együttműködve.

A magyar egészségügy számos hiányossága mellett, vagy miatt, gyakran kényszerülnek betegek arra, hogy saját, külföldi gyógyíttatásuk érdekében adakozásra kérjék a jószándékú segíteni akarókat. A költséges operációkra a gyűjtést általában a Vöröskereszt szervezi. Hollauer Tibor a pénzek kezeléséről egy konkrét eset alapján kérdezte Peckauer Pétert, a Vöröskereszt gazdasági osztályvezetőjét.

- Bács megyében történt ez a konkrét eset. Szemműtétre volt szükség sürgősen, úgynevezett retinaleválás történt, amit két héten belül meg kell mátenni, mert az illető elveszti a szeme világát. 200.000 Ft-ra lett volna szükség és 700.000 Ft jött össze.

- Ki gazdálkodik ezzel a pénzzel, - akár a 200-ezerrel, amire szüksége van a betegnek, akár a fennmaradó 500-ezerrel?

- Ezt elkülönítetten, külön OTP-számlán tartják nyilván és csak gyógykezelési célokra lehet felhasználni. A megyei Végrehajtó Bizottságok, vagy pedig a Városi Végrehajtó Bizottságok, mint testület őrködnek azon, hogy csak a célnak megfelelően használhassák fel a pénzt. Az összeg akkor kerül ismételt felhasználásra, amikor olyan jellegű igény merül fel, hogy bárkinek a külföldön való gyógyításához hozzá kell járulni.

- Tehát a következő esetben nem kell feladni hirdetést, hanem az előbbi hirdetésből, adakozásból befolyt összegből a Vöröskereszt rögtön tudja támogatni azt, akinek szüksége van erre a pénzre?

- Igen.

- Én még soha nem olvastam olyan híradásról, hogy erre a bizonyos célra, XY szemműtétjére 700-ezer Ft jött össze 200-ezer helyett, a maradék 500-ezerrel ez, meg ez történt. Mindenkinek köszönjük, aki

(EM)

adakozott és az ő forintja lehet, hogy nem XY-on segített, hanem azokon, akikre az 500-ezer Ft-ot költöttük.

- országosan ezekről mi nem adunk tájékoztatást, - ez minden valószínűség szerint a mi hibánk -, szükség lenne ennek nagyobb propagálására. Különösen - véleményem szerint - a mai körülmények között, amikor honfitársainkra sokmindenfélét mondanak, de egyet soha nem lehet mondani; ha segíteni kell, akkor ne segítenének.

-

A Filmlevél feladója ma is Bölcs István. --- (Egy film, amelyikben egy falu lakosai mind Bélák. --- Sajda György és Garas Dezső új filmjéről szól a Filmlevél.---)

(folytatás a következő oldalon)

(EM)

- A ma reggeli MAGYAR NEMZET-ben egy rövid fizetett hirdetés adta tudtul, hogy az un. privát filmarchivum 1956-s amatőr filmeket keres vásárlás, vagy átmásolás céljából. Hogy aztán mire használják ezeket a ritka kincseket, azt Szellő István tudakolta.

- Torjás (?) Péter a Művelődéskutató Intézet munkatársa elmondta, céljuk a történelmet a régebbi hivatalos véleményekkel ellentétben megvilágítani. Miután a magyar közéletben jóirányú változások mennek végbe, egyre több, eddig ismeretlen dokumentum került elő. Sajnos azonban sokat félelemből megsemmisítettek, mert az 56-s forradalom nemrégiben még tabú téma volt. megtudtam azt is, hogy az archivum fő célja egyebek között az amatőrfilmek megőrzése, majd szükség esetén ezek tudományos kutatások céljából történő feldolgozása. Ha esetleg olyan amatőr filmekhez jutnának, amit jobb, a hivatalos szervek által készítettéknél, természetesen elképezlhető, hogy ezekből egy hosszabb dokumentum film összeállítás készül majd. Mivel az amatőr filmes több helyre bejuthat, így bízunk az informatív anyagok érkezésében. Ilymódon szeretnék a magyar történelem fehér foltjait feltárni. Végül azonban hangsúlyozta, hogy nemcsak politikai, hanem kulturális és népi hagyományokkal foglalkozó filmeket is szívesen fogadnak.

-

Kollegánkat Szilágyi Gabriellát egy istentisztelettel egybekötött sajtótájékoztatóra invitáltákma a Krisna hívők. -----

(Beszámoló a vallás lényegéről. -----)

-

- Az étkezések mikéntjéről, a táplálkozás furcsaságairól a magyar űrhajós Farkas Bertalan ki tudja, talán több-tizezerszer is tartott előadást már. Valaki aztán azt mondta rá, ma már csak dísz-űrhajós, és soha többé nem repülhet. De vajon a ma 40 éves asztro-nauta!mit gondol, fel-tud-e még egyszer jutni az Űrbe?

-FARKAS: Ötven év fölött volt egy amerikai kollega, aki..... néhány napot töltött fent a világűrben, tehát ez az életkor, amiben most vagyok, ill. a hozzám hasonló korú kollegák még az a korosztály, akik előtt megcsillanhat a remény.

(EM)

- De létezik-e valóságosan ilyen remény?
- FARKAS: Nagyon jól tudom, hogy nem csak egy magyar ember létezik, és van a kis országunk területén, aki erre alkalmas, hanem nagyon sokan lennének, na most egyelőre szó nincs gyakorlatban. a szovjetek az űrrepülésüket megpróbálták mérsékelni, először megoldva a földi problémákat, tehát azt űrkutatáshoz egy teljes más alapon lehet hozzányulni. Van mód, van lehetőség arra, hogy szovjet űrtechnikával világűrbe kerüljön bármelyik ország űrhajója, megkötötték és alá is irták a szerződést a szovjetek az osztrák féllal, szó van az angolok részvételéről, és hát szó van más variációról is....
- Egy japán újságíróról, amiért én nagyon irigykedem,
- Igen, azt hiszem, hogy a szovjet kollegák is nagyon irigykednek, mármint az újságírók nagyon irigykednek,akor mehet azt USA-ból egy pop-énekes indított gyűjtést, és hogyha tíz millió dollár összegyűjön, akkor ő.....szovjet űrtechnikán.....fog a világűrbe repülni.
- Térjünk vissza az ön életére, mikor repült utoljára?
- Szuperszónikus gépeken nem repültem, sajnos.
- Azóta sem 1980 óta?
- Azóta sem.
- Hogyha Farkas Bertalan újra szuperszónikus gépen repülne, akkor netalántán lezuhantna és akkor röviden szólva, oda a nemzeti hősünk?
- Nagyon sok volta az elfoglaltság, ami most sem kevesebb, nehéz lenne úgy összehozni és úgy kialakítani az életrendemet, hogy nyugodt szívvvel, nyugodt lelkiismerettel az ember mindig felkészülten, képes legyen ugyanúgy, mint a többi repülőgép vezető kollega beölni abba a repülőgépbe.----- (technikai ismertetés)
- Tkp. mit csinál most Farkas Bertalan?
- Az interkozmosz területeken belül egy adott máfajjal foglakozom, az a távérzékelés.----- Egy kutatócsoport vezetője.-----

-

- A beszélgetést a szerkesztő, Márványi P. készítette.

- Mellbevaágó hírt röpített világgá a TASZSZ hírügynökség. - Nem utazhat az októberi tornász VB-re a szovjet válogatott két ásza, D. Bilozercsev, és V. Gogolenze. Kizárásuk oka, szomorúan prózai, italozás. Eltávolításuk előtt a bűnbeesett tornászok, kétnapig távolmaradtak a központi felkészítő táborból, az edzések helyett

(EM)

inkább az alkoholizálást választották. -----

- Az EM végefele egy szomorú hír Jugoszláviából.

Újvidéken eltemették FEhér Ferencet, az egyik legnevesebb jugoszláviai magyar költőt, író és műfordítót. A szertartásra koszorút küldött GLATZ Ferenc művelődési miniszter. A 61 éves korában elhunyt Fehér Ferenc emlékének a vajdasági író egyesület gyászülsét szentelt.

- Időjárás: Felhőátvonulásokból és északon és keleten esőre, záporra számíthatunk. Mérséklődésik az erős, olykor viharos észak-nyugati szél. hajnalban 16 és 21 fok között lesz a hőmérséklet. a fővárosban gyakran megváltozik a felhőzet, kisebb eső lehet, élénk időnként erős lesz az északnyugati szél. Hajnalban 9, délután 19 fok körül alakul a hőmérséklet.

- Tartalom röviden-----

- A szerkesztő Márványi Péter nevében is búcsúzik a műsorvezető, Müller Mihály.

- ooo - 0 - ooo -

KOSSUTH-adó

HIRVILÁG

22.00 h

A mikrofonnál a szerkesztő: TAMÁSI ZOLTÁN.

- Tartalom-----

- A háromoldalú tárgyalások menetéről tartott sajtótájékoztatót az Ellenzéki Kerekasztal, ill. az MSZMP. Az ellenzéki véleményeket Németh Miklós Attila összegzi.

- HA A felek nem tudnak megegyezni, nyilvánosságra hozhatják saját véleményüket - így hangzott az eredeti megállapodás a háromoldalú tárgyalások kezdetekor, márpedig jelenleg nincs egyetértés az alkotmány alapvető paragrafusainak meghatározásában, a pártok működésének kérdésében, de a választási elképzelésekben sem. Az ellenzéki tömörülés szerint a tárgyalások során az MSZMP miközben piacgazdaságot hirdet, az állam szocializmusért harcolt. A köztársasági elnök intézményét is saját hatalma konzerválására akarja. A pártok működéséről addig nem folytatódnak a tárgyalások, amíg az MSZMP nem hajlandó vagyonát megosztani a többi párttal. A választásokat az ellenzéki kerekasztal a kerületi és a listás-szavazás együttesével képzelel el. Eszerint 175 képviselő egyénileg, mint 175 országos listán juthatna a parlamentbe. A nyilvánossággal kapcsolatos ellentétek abból adódnak, hogy amíg az MSZMP csak olyan kérdésekbe akarja a tömegeket bevonni, amelyekben már megállapodásra jutottak, addig az ellenzék a részproblémák ról is szívesen beszámolni. Az ördög ugyanis a részletekben lakik - hangzott el. nagy általánosságban a demokratikus átalakulás kérdésében egyetértenek a felek ám eközben a az Ellenzéki Kerekasztal szerint az MSZMP részéről demokratikus kulisszák mögött a jogállamiság látszatát hirdető Patyomkin-fal épül. Az Ellenzéki Kerekasztal véleménye, hogy mindenképpen közmegegyezésre kell jutni, nincs más lehetősége az országnak a mostani történelmi helyzetben. A sajtótájékoztatón bejelentették, hogy az E.K. a közeljövőben találkozik a SzU m.országi nagykövetével, erről az ellenzéki tömörülés sajtófőnökét VARGA Csabát kérdeztem.

- VARGA: Az Ellenzéki Pártok mindegyike úgy gondolja, hogy egyaránt szükség van arra, hogy Nyugattal és Kelettel is tarsuk a kapcsolatokat. Talán nem köztudott még a magyar közvélemény előtt, hogy a szovjet nagykövetség, maga a szovjet nagykövet, eddig már három ellenzéki párt elnökségével találkozott. Ezeknek az alapvető

(hirvilág)

értelme, ma még az, hogy a két fél kölcsönösen tájékoztassa egymást céljairól, érdekeiről, politikai szándékáról. Hogy ezzel is tkp. a kölcsönös megértést, és a politikai stabilitást erősítse. Egy keleteurópai, vagy egy körép-keleteurópai további politikai javulás és kibontakozás érdekében, mindenképpen szükségesnek tartjuk, hogy a magyar-szovjet hivatalos kapcsolatok erősödjenek, és ebből a szempontból, mi azt is hangsúlyoztuk, hogy nem lehet e viszonyoknak privilégizált birtokosa az MSZMP.-

- Kerekes András a hatalmon lévő párt sajtótájékoztatójáról számolt be. - a párttörvény 90 %-ban már kész, meg van a remény rá, hogy a három tárgyalófél megállapodon a parlament elé terjesztendő törvény-tervezet ügyében - kezdte el FEJTI Gy. a mai sajtóértekeztetés elős előadója. Három pontban mutatkozik jelentős nézeteltérés. Az MSZMP szerint az párt vagyona nem tartozik a háromoldalú tárgyalások témakörébe, természetesen ha a pártok bejegyzése nagyon nyilatkozatok megtételéhez lesz kötve, akkor az MSZMP sem zárkozhat el ezelől, de csak az illetékes bíróságnak kíván számot adni vagyonáról. A másik neuralgikus pont a pártok munkahelyi működése. Az MSZMP úgy véli, a törvény ne szabja meg, lehet-e munkahelyen is tevékenykedni, legyen ez minden párt magánügye, arra azonban törvény biztosítékot kell teremteni, hogy a munkahelyi pártszervezetek döntést csak pártügyekben hozhassanak és azt is csak munkaidő után. Vita még a pártok külföldi támogathatósága. Az MSZMP meglehetősen részletes szabályozást tart szükségesnek és mindenek előtt teljessé nyilvánosságot - hangoztatt a KB: titkjára. A választójogi törvény előkészületeiről, Tóth András, a KB újdönsült osztályvezetője szólt, kiemelte, abban teljes az egyetértés, hogy a békés átmenet kulcskérdése a szabad választások megtartása, az MSZMP szerint a választások két fordulóba lennének, az első fordulóban abszolút többségre van szükség, vagyis a jogosultak több, mint felének le kell adnia a szavazatát ahhoz, hogy érvényes legyen az első menet, a mandátum elnyerséhez pedig a szavazatoknak ugyancsak több mint fele szükséges. Ha nincs döntés, a második fordulóban már elég a relatív többség is. 300 képviselő egyéni választó kerületben indulna harcra, 50-n az országos listáról kerülnének be a törvényhozásba, továbbiak a töredékszavazatok összeadása alapján. Ahhoz, hogy valamely erő felke-

(hírvilág)

rüljön az országos listára, a választókerületek egyharmadában jeltet kell tudnia állítani. -----ism. KILÉNYI Géza kifejtette, miért tartja fontosnak, hogy már a választások előtt megszűlessék a köztársasági elnöki intézmény, a feszült belpolitikai helyzetben, amikor teljes bizonyossággal koalíciós kormányt kell létrehozni, az pedig közudomású, a nem túl egyszerű dolog, hogy egy tekintélyes köztársasági elnök kifejezetten stabilizáló hátsú, külpolitikai vonatkozásban pedig az ország nemzetközi tekintélyének óre lehet. KIKLÉNYI G. igazságügyminiszterhelyettes végül elmondta, ha belátható időn belül nem születik megegyezés a sarkalatosként emlegetett törvények ügyében, a kormány vállalja annak odumát, hogy a három tárgyalóféltől, konszenzusa nélkül terjeszti a tervezeteket a parlament elé.

-

- A következő jelentések M.ország és a tőkés országok kapcsolataival foglalkoznak.

A magyar kormány nem kér adósságkönnyítést nyugati hitelezőitől, viszont szerenté, ha a mostaninál könnyebben jutnánk kölcsönökhöz a tesológiai fejlesztésekhez, az infrastruktúra javításához és a fizetési mérleg hiányának csökkentéséhez, - ezt MATKÓ István mondta, aki szóvivője annak a munkacsoportnak, amely kidolgozta javaslatainakat az E.Közösség bizottságának konferenciájára. A tanácskozás első fordulója tegnap azzal ért véget, hogy a 24 nyugati ország diplomatai és szakértői elvi támogatást ígértek a magyar reformok megvalósításához. M.ország azt szeretné, ha fizetési mérlegének finanszírozásához a következő három évben kb. 3 mrd. dollár hitelt kaphatna. Jó lenne, ha a nyugati kormányok garanciát adnának az ottani magánbanoknak csökkentve ezzel m.országi hitelnyújtásaik kockázatait, A magyar kormány ezen kívül javasolja, hogy a K.P. már jövőre oldja fel hazánkkal szemben az áruszállítás mennyiségi korlátozásait.

- Az említett tanácskozás egy -két konkrét eredményéről Mészáros György számolbe Brüsszelből,

- A Közös Piac brüsszeli bizottsága munkacsoportot alakít a M.országnak és Lengyelországnak segíteni akaró 24 nyugati ország közötti egyeztetés folyamatossá tételére,. A munkacsoport M.ország

(hirvilág)

gal és Lengyelországgal állandó kapcsolatot fog tartani. A brüsszeli bizottság külügyi felelőse pedig szeptember közepén B.pestre és Varóba utazik. A kétoldalú ügyek mellett a 24-ek munkájáról is szó ejt majd. Mindket ma közölték a belga fővárosban, egy nappal azután, hogy 24 nyugati ország és a K.P. szakértői megtartottk első felmérőü megbeszélésüket arról, hogyan segítenék a magyar és alengyel reformokat. A szakértői szintű munka folytatása októberben várható A tanácskozáson eddig egyvalamiről döntöttek, konkrétan a lengyel élelmiszer segélyről. Elvileg nem zárják ki, hogy ebben M.ország os rszt vehet, olymódon, hogy szállítmányait a K.P. kfizeti.

- A tanácskozással kapcsolatos magyar véleményről ANTAL Lászlót, a M.T. gazdaságpolitikai titkárságának vezetőjét kérdezte László Péter.

- Megfelel a magyar várakozásoknak az, ami Brüsszelben történt?

- ANTAL: Én azt hiszem, hogy a kormányzat várakozásainak megfelelően, vilgos volt, hgyy nem lehet azonnali töbnlet pénzforrásokra számítani, viszont a korábbi helyzethez képest, nemcsak egy általános bátorításról van szó, hanem egy részt úgy értékelik, hogy ezek a reform folyamatok visszafordíthatatlanok, nem lesz visszarendezés, vagy legalábbis nem valószínű, . hogy lesz, másrészt vállalkoznak arra, hogy konkrét formáit meg megkeressék a segítségnyújtásnak.

- VALÓJÁBAN a magyar kormány mit szeretne elérni, hogy 24 nyugati ország hogyan segítse a magyar reformokat?

- Egyrészt egy sor kontingenst lazítani, mezőgazdasági és ipari termékek..... exportőrök vagyunk,ne korlátozzák az exportot, a hátrányom megszüntetését, a COCOM lista felülvizsgálatát, tehát kereskedelmi könnyítések, másodszor pedig a pénzügyi rendszerben kérjük,,hoggy legyen olyan ^{hitel}.....szerepünk pl. ami megnöveli a mi megnöeli a gazdaságpolitika mozgásterét, számíthassunk arra,,hoggy bizonyos nagyságrendű pénzforrást vészhelyzet esetén lehívassunk.

- VAJON most ez a brüsszeli elvi állásfoglalás a magyar reformok támogatásáról elegendő lesz-e pl, ahhoz, hogy a nemzetközi Valuta-alap és a Világbank - úgymond- elnézőbb, készségsebb legyen Buda-

(Hírvilág)

pest felé?

- Nem is ezt hangsúlyoznám, hogy elnézőbb legyen, rugalmasabb,.
- Ez pontosan mit jelent, mit szeretnének?
- Szeretnék kötni újabb hároméves megállapodást, mai lehetőséget ad arra, hogy stratégiát,....
- De hát a Nemzetközi Valutaalap szakértőivel megszakadnak a tárgyalások és ezt elnapolták?ú
- Elnapolták, de nem megszakították, azzal az igénnyel, hogy újabb realisabb kiindulópontból folytatódni fognak ezek a tárgyalások és erre an is enkünk tárgyalásai készségünk.

-

- Most külföld, a túsügy legújabb fejleményeiről.-----

- Lengyelországnak mától új miniszterelnöke van. Az ujdonsült államfő pályafutásáról, varsói tudósítónkat, Nemes G. hallják.-----

Prágában egy nap alatt másodszor vették őrizetbe V. Havelt. Az ellenréki író éppen a nyugatnémet nagykövetségre indult, hogy elehet tegyen a nagykövet ebég meghívásának, amikor letartóztatták. A rendőrségen a " Néhány mondat" c. peticicóról kérdezgették. Az írásban több-ezer csehszlovák értelmiségi demokratikus szabadságjogokat követelt, Havel újabb őrizetbevétele miatt a bonni kormány tiltakozott CS-nál.

Moszkvában eddig ismeretlen tettesek agyonverték egy újságíró, aki a SzU-beli maffia üzelmeire igyekezett fényt deríteni.-----Ism.

- Két nemzetközi hír.

M.ország diplomáciai viszonyt létesített az Egy.Arab Emírségekkel, a Külügyminisztériumban elmodták, hogy M.ország már régóta szorgalmazta a kapcsolatok fejlesztését, az emirátusok földje rendkviül gazdag olaj- és földház kincset rejt és az arab ország ennek a vagyonnal köszönhetően jelentős tőkeexportőr. Az Egy.Arab Emírségekkel kialakított újminőségű kapcsolatoktól a diplomaták azt várják, hogy a közeljövőben a többi öbölmneti országgal is

(hírvilág)

bővül együttműködésünk.

Az MSZMP vezetőinek moszkvai megbeszélésén előzetes megállapodás született a 2. vilgháborúban a SzU-ban elesett magyar katonák emlékének ápolásáról.-----Ism.

- Ismét hazai híreink.

Kaposvárott 26 jelölt versenyez az MSZMP kongresszusának 11 mandátumáért. A küldötteket jelölő bizottságok nélkül javasolhatták az alapszervezetek, a párttestületek, a platform szerveződések és egyének. a kaposvári MSZMP küldött jelöltejei a helyi sajtóban ismertethetik programjukat. Békés csaábn szombaton szavaznak a városi tanácselnök visszahívásáról.-----Ism.

-----Ismétlések-----

-----Egyéb színes hírek-----

Időjárás----- lásd 123 old.

- Hirvilág szerkesztője Tamási Zoltán volt.

- ooo - 0 - ooo -